МУСОБАҚАДОШ СИРДАРЁ ОБЛАСТЬ ПАХТАКОРЛАРИ МАСЛАҲАТЛАРИГА ТЎЛА АМАЛ ҚИЛАЙЛИК

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

20-ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 141 (4857).

19 ИЮЛЬ ПАЙШАНБА 1973 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин.

ЧОРВАДОРЛАР РАПОРТИ

Калинин районидаги Охунбобоев номли совхоз чорвадорлари ишлаб чиқаришда янгидан-янги ғалабаларни қўлга киритмоқдалар. Бу ерда олти ойлик план топшириқлари ҳамма тур бўйича ортиғи билан бажарилди. 190 ўрнига 423 тонна гўшт топширилди. Гўштга топширилган қўйларнинг ўртача тирик вазни 54 килограммдан тўғри келди. Сотилган молларнинг 85 проценти юқори сортларга қабул қилинди.

Гўшт топширишни кўпайтиришда Ўринхон Холдибоев, Хўжан Чорабоев, Тўлаган Сафарбоев каби чўпонларнинг меҳнати катта бўлди. Чўпонлар 31 тонна ўрнига 46 тонна жун топшириб, ярим йиллик планни анча ошириб ўринладилар. Хўжаликда чорва қишловига тайёргарлик кучайтириб юборилди. Ҳозиргача 3600 ўрнига 7200 тонна хашак жамғариб қўйилди.

— Яқинда биз, — дейди совхоз директори Аббосхўжа Бакиров, чўпонлар билан маслаҳатлашиб олдик. Мавжуд резервлар аниқланди. Мажбуриятимизни шунга яраша ўзгартдик. Икки йиллик эмас, уч йиллик план ҳисобида хашак тўплашга бел боғладик.

Чорва бинолари қуриш ҳам жадал суръатлар билан давом этмоқда. Янги типда 14 та қўра қурилди. Чўпонлар учун уй-жой бунёд этиш авж олдирилмоқда. Бутун куч ва эътиборимиз хўжаликни аввалдагидек фойда келтирадиган совхозлар қаторидан мустаҳкам ўрин олишга қаратилган. Белгиланган ишлаб чиқариш планига мувофиқ бу йил камида 700 минг сўм даромад қилишимиз керак. Лекин биз бу билан кифояланиб қолмаймиз. Маҳсулотни кўп ва арзон етиштириш ҳар бир чўпоннинг диққат марказида турибди.

Маданий-маиший бинолар қурилиши янада кенг авж олдирилади. Чўпонларимизнинг бойлиқлари тобора ортади.

М. ҒОЗИЕВ.

Саккизинчи чақириқ СССР Олий Советининг олтинчи сессияси

КОММУНИЗМНИНГ АКТИВ ҚУРУВЧИЛАРИНИ ТАРБИЯЛАБ ЕТИШТИРАЙЛИК

17 июль куни тушдан кейин Кремлда СССР Олий Советининг сессияси ўз ишини давом эттирди.

Соат 16 да СССР Олий Совети палаталарининг мажлислар залида Миллатлар Советининг депутатлари тўпланишди. Улар **А. Н. Косигин, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, Д. С. Полянский, А. Н. Шелепин, Б. Н. Пономарев, Д. Ф. Устинов** ўртоқларни давомли қарсаклар билан кутиб олдилар.

Мажлисни Миллатлар Советининг раиси депутат **Е. С. Насриддинова** очди. У қўшимча доклад қилиш учун халқ маорифи, фан ва маданият комиссиясининг раиси депутат **П. Н. Федосеевга** сўз берди.

Депутат П. Н. Федосеев халқ маорифи, фан ва маданият комиссиялари, қонун лойиҳаларини тайёрловчи комиссиялар ва ёшлар масалалари билан шуғулланувчи комиссиялар номидан сўзга чиқиб, қуйидагиларни айтди: Ташкил этилганидан буён ўз тараққиётининг ярим асрдан кўпроқ йўлини босиб ўтган совет мактаби жаҳонда чинакам халқ мактаби, энг илғор мактабдир. СССРда умумий бошланғич, етти йиллик ва саккиз йиллик таълим изчиллик билан амалга оширилмоқда, ёшларнинг умумий ўрта таълимга ўтишини туғаллаш вазифаси қўйилди. Ҳозирги вақтда мамлакатда 181 мингдан зиёд умумий таълим мактаби ишлаб турибди. Бу мактабларда 49 миллиондан ортиқ киши ўқимоқда. Ҳунар-техника, ўрта махсус ва олий таълим кенг ривожланди. Ҳозирги вақтда 5709 ҳунар-техника билим юрти, беш мингдан ортиқ олий ўқув юрти ва техникумлар бўлиб, буларда 11,7 миллиондан ортиқ киши олий ва ўрта махсус таълим олмоқда, айни вақтда ишчи касби асослари ўрганилмоқда.

Билимларни м у н т а зам суратда ошира бориш совет кишиси ҳаётининг таркибий хусусияти бўлиб қолди. Ўртоқ Л. И. Брежнев партиянинг XXIV съездида муттасил ўқиш ва ўз билимини ошириш муҳим эканлиги ҳақида гапирган эди: «Ҳозирги кунда барча соҳалар шу қадар тез тараққиёт этмоқдаки, ёшликда олинган билим фақат бир негиз бўлиб қолмоқда. Бу негизни доим билимлар билан тўлдириб бориш керак». Халқ университетлари, жамоатчилик институтлари, коммунистик меҳнат мактаблари шохобчалари ва ўз билимини оширишнинг бошқа формаларининг кенг ривожланганлиги бу вазифани ҳал этишда муҳим роль ўйнайди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг таклифи билан КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети яқинда «Қишлоқ умумий таълим мактабининг иш шароитларини янада яхшилаш тадбирлари тўғрисида» қарор қабул қилдилар. Бу қарор қишлоқда таълимни янада юксалтириш тўғрисида ғамхўрлик қилиш руҳи билан суғорилган. Бу қарор қишлоқ мактаби фаолиятининг ҳамма қисмига таалуқлидир. Мактаб бинолари, интернатлар, ўқитувчилар учун уй-жойлар қуришга ва бошқа мақсадларга давлат капитал маблағлари ажратиб берилади ва шу билан бирга ўз мактаблари, интернатларини ва ўқитувчилар учун уй-жойларни қураётган колхозларга катта имтиёзлар берилади.

Сўнгра депутат П. Н. Федосеев шу беш йиллик даврида халқ маорифини ривожлантириш масалаларига тўхталиб ўтди. У таълим-тарбия муассасалари қурилиши етарли даражада тез суръатлар билан олиб борилмаётганлиги айрим ҳолларда халқ маорифини ривожлантиришга халақит бераётганлигини таъкидлади. Масалан, 1972 йилда мактабгача тарбия муассасаларни фойдаланиш учун топшириш плани атиги 79 процент бажарилди. Қозоғистон, Озарбайжон, Арманистон, Қирғизистон ва Туркманистонда мактаб бинолари қурилиши суст бормоқда.

Депутат қуйидагиларни уқтириб ўтди: халқ маорифини планлаштиришни такомиллаштириш — халқ маорифининг энг муҳим проблемаларидан биридир. Халқ маорифини планлаштириш, аввало, ўқув юртларини мамлакат районлари бўйича рационал жойлаштиришга асосланиши лозим.

Ҳар иккала палатанинг юқорида айтиб ўтилган комиссиялари, деди П. Н. Федосеев, манфаатдор министрликлар ва идоралар иштирокида ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг халқ маорифи тўғрисидаги қонун асослари лойиҳасини эътибор билан қараб чиқдилар. Улар бу лойиҳа СССРдаги буюк социал-иқтисодий муваффақиятларни акс эттиради ва халқ маорифини янада ривожлантириш вазифаларига тамомила мос бўлиб тушади, деб ҳисоблайдилар.

Қонун лойиҳасини муҳокама қилиш вақтида бу лойиҳанинг айрим моддалари ва қоидаларини янада такомиллаштириш тўғрисида СССР Олий Совети Президиуми таклиф ва мулоҳазалар олди. Ана шу таклифлар ҳ и с о б г а олиниб, асослар лойиҳасига баъзи қўшимча ва ўзгартишлар киритилди. Жумладан, гражданлар таълимининг ижтимоий формаларига ва уларнинг ўз билимини оширишнинг ташкил этиш масалаларига доир таклифлар эътиборга олинди. Сиёсий ва илмий билимларни тарқатишнинг асосий формалари сифатида халқ университетлари, лекторийлар, курслар ва коммунистик меҳнат мактаблари тўғрисидаги қўшимча модда асослар лойиҳасига киритилди. Халқ маорифи органлари ва муассасалари гражданларнинг ўз маълумотини оширишларини ташкил этишда уларга ёрдам берадилар, деб белгиланди.

Депутат П. Н. Федосеев қўшимча докладининг охирида бундай деди: қонун асосларининг қабул қилиниши янги совет кишисини — коммунистик жамият бинокорини камол топдириш вазифаларини муваффақиятли амалга оширишга ёрдам беради.

Қўшимча докладдан кейин сессия кун тартибидаги биринчи ва иккинчи масалалар юзасидан музокаралар бошланди.

Қозоғистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари депутат **М. Б. Иксанов** минбарга чиқади. СССР Олий Советининг олтинчи сессияси, деб таъкидлади у, КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси, шахсан КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев тинчлик программасини амалга ошириш соҳасида бажарган жуда катта ижобий иш туфайли меҳнат ғайрати ва сиёсий активлик ғоят ўсган бир вазиятда ўтмоқда.

Бутун совет халқи каби Қозоғистон меҳнаткашлари ҳам партиямизнинг ленинча ташқи сиёсатини қизғин маъқулламоқдалар ва қўллаб-қувватламоқдалар. Леонид Ильич Брежневга халқаро Ленин мукофоти топширилганлиги тўғрисидаги хабар бепоён Совет Қозоғистонининг ҳамма қисмида тез ёйилди. Завод ва фабрикаларнинг ишчилари, қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари, республиканинг барча меҳнаткашлари ўртоқ Л. И. Брежневни ана шу юксак мукофот билан чин кўнгилдан қутламоқдалар.

Республика ишчилари, колхозчилари ва зиёлилари КПСС XXIV съездининг мамлакатимиз экономикаси ва маданиятини янада юксалтириш тўғрисидаги тарихий қарорларини амалга ошириш учун зўр ғайрат билан меҳнат қилмоқдалар. Нотиқ фан-техника революцияси шароитида олий ва ўрта махсус таълимни ривожлантириш ҳамда такомиллаштириш ғоят муҳим аҳамиятга эга эканлигини таъкидлаб ўтди. Қозоғистонда кейинги саккиз йил мобайнида, деди у, 800 минг ўринли умумий таълим мактаблари, ҳунар-техника билим юртларининг юздан ортиқ комплекслари, неча ўнлаб олий ўқув юртлари ва техникум бинолари қурилди.

(Давоми 2-бетда).

БЕКОБОД районидаги 2-«Далварзин» совхозининг пахтакорлари шу кунларда далаларда фидокорона меҳнат қилиб, ҳосилга-ҳосил қўшишни қизғин давом эттирмоқдалар. Звено бошлиғи Х. Жумабоев ғўза культивациясида белгиланган нормани ошириб бажармоқда. У ўзи бошлиқ звенода бу йил гектаридан 45 центнердан ҳосил етиштириш учун курашаётир. Суратларда: Х. Жумабоев ва далада культивация пайти.

А. Мальцев фотолари.

САБЗАВОТ ТОПШИРИШ ҚИЗҒИН

Калинин районидаги Карл Маркс номли колхоз сабзаводкорлари аҳолига кўплаб картошка, мева, сабзавот топшириш учун астойдил курашмоқдалар. Айниқса бу ерда кейинги вақтда помидор, карам, пиёз, сабзи топшириш тез суръатлар билан олиб борилмоқда. Файзи Мираъзамов, Ҳошим Нуралиев каби пешқадам бригадаларнинг азамат деҳқонлари экинларни меҳр билан парвариш қилиб, юксак ютуқларга эришяптилар. Улар йиллик планнинг қарийб 50 проценти миқдорида маҳсулот топшириб қўйдилар. Колхозчилар бу йил 1160 тонна картошка, 4100 тоннадан ортиқ сабзавот маҳсулотлари етказиб бериш, давлат планларини ортиғи билан бажаришга ҳаракат қиляптилар.

Хўжаликда ҳисоб-китоб ишлари намунали йўлга қўйилган. Ҳар бир бригада ва звенонинг етиштираётган маҳсулоти аниқ ҳисобга олинади. Ҳар беш кунликда бажарилган иш якунланиб, илғорларга мукофотлар берилялти. Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти далада ишлаётган сабзавоткорлар учун қулай шароитларни яратиб берганлар. Дала шийпонлари ишлаб турибди. Болалар боғча ва яслиларининг ишларидан ота-оналар хурсанд.

Ё. МОРДУХАЕВ.

БУ ЁҒИ ҚУЮҚ, У ЁҒИ СУЮҚ

Энгельс номли колхоз Юқори Чирчиқдаги Хисарак, Чанги қишлоқлари атрофдаги ерларга жойлашган. Бу ерларнинг ғалласи, узуми, чорваси ва боғлари қадимдан машҳур. Чотқол тоғ ораларидаги яйловлар, пичанзор ерларда чорва моллари ёз бўйи яйраб ўтлайди, семиради, кўпайди. Энгельс номли колхознинг ҳам олти мингга яқин қўйи, мингга яқин қорамоли, йилқилари ана шу жойларда боқилмоқда.

Колхоз аъзолари бу йил чорва маҳсулотларини кўпайтириш, йилни муваффақиятли якунлаш учун давлатга 250 тонна сут, 90 тонна гўшт, 12 тонна жун сотиш, етарли миқдорда ем-хашак тайёрлаш мажбуриятини олганлар.

Мана ҳал қилувчи йилнинг ярми ҳам ўтди. Хўш, бу колхоз чорвадорлари шу вақт ичида қандай натижаларга эришдилар. Чорва туёғи, сут, гўшт, жун маҳсулоти кўпайдими, йўқми. Бир оғиз сўз билан айтганда ўтган ярим йилнинг якуни чакки эмас. Олдинга қараб силжиш борлиги яққол кўриниб турипти.

Масалан, қорамоллар сони пландагидан 149 бош, шу жумладан сигирлар сони 12 бош кўпайган. Қўйлар сонига 874 бош қўй-қўзи қўшилган.

Чорва маҳсулоти етиштириш ҳам аста-секин кўпайиб бораяпти. Колхоз чорвадорлари бу йил ҳар сигирдан 2100 килограммдан сут соғиб олиш ҳаракатидалар. Чорвадорлар ўтган ярим йил мобайнида ҳар сигирдан 1291 килограммдан сут соғиб олдилар. Бу кўрсаткич ўтган йилнинг худди шу давридагига нисбатан 260 килограмм кўпдир.

Бу шубҳасиз яхши. Лекин қиш ғамини ёзда егин деган гап бор. Ҳозир чорва учун ем-хашак тайёрлайдиган пайт. Чунки, колхоз раиси Асад Ҳикматовнинг айтишига қараганда қорамолчиликдан йил сайин хўжалик катта зарар кўриб келмоқда. Бу, айниқса, кўп ем сотиб олиш натижасида рўй бермоқда. Шунинг учун колхознинг ўзида кўпроқ арзон ем-хашак етиштириш муҳим аҳамиятга эга. Аммо, бу соҳада қилинаётган ишларни қониқарли деб бўлмайди. Тўғри, раиснинг айтишига қараганда ҳозиргача 1160 тонна дағал хашак, 220 тонна сенаж, 700 ўрнига 200 тонна сомон тайёрланган. Колхозда даладаги сомонни йиғиб пресслаб-бойлаб берадиган учта машина бор. Аммо, бу машиналар бекор турипти, ишлатилмаяпти.

Колхозда 130 гектар ерга маккажўхори экилади. Шундан 30 гектари дон учун. Чанги қишлоғининг тепасидаги Орол Юсупов бошлиқ бригада аъзолари 22 гектар ерга дон учун маккажўхори экканлар. Раиснинг айтишига қараганда шу ернинг ҳар гектаридан 40 центнердан дон олиниши керак.

— Ҳар гектар ерда неча тупдан кўчат бор?

— 40 минг.

Лекин бунга ишониб бўлмасди. Далани кўздан кечирган киши 25—30 минг туп кўчат бор, деб айтади. Чунки экин жуда сийрак. Далада Саидакбар Азхўжаев маккажўхорига сув тараб юрибти. Унинг сўзи билан айтганда «маккажўхорининг бу ёғи сал тузук, у ёғи бир қарич». Ана шу бир қарич келадиган маккажўхори бўйи ўсмай, учидан попук чиқара бошлаган.

Далада сувчидан бўлак боғ бригадасининг аъзоларидан уч-тўрт киши ўғит майдалаб ўтиришарди. Омбор берк, улар калит пойлашмоқда.

— Неча гектар ерга сув қўйдингиз?

— Эсимда йўқ, — деди сувчи Азхўжаев.

— Яримига биринчи сув берилди, — деди ўтирганлардан бири.

Хуллас, сувчи ҳам, шу ердаги боғда ишлаб юрган кишилар ҳам бу маккажўхорининг қанча ерига сув қўйилганини билишмасди.

— Неча марта ўғит солинди?

— Мана, бу паст томонига ўғит солди-гу, тепадагисига ўғит ҳам солинмаган, сув ҳам қўйилмаган, — деди Азхўжаев.

Бу ерда энг яхши ўсган маккажўхори пайкалини оралаб юрибмиз. Гоҳ ўсимликлар тиззадан келса, гоҳлари белдан келади. Кўчат ҳаккам-дуккам.

— Нега кўчат сийрак?

— Уруғ ёмон экан. Хуллас колхозда чорвачилик соҳасидаги ишларнинг бир томони қуюқ, бир томони суюқ.

Б. ХАЛИЛОВ,
«Тошкент ҳақиқати» мухбири.

ЎРТА ЧИРЧИҚ районидаги Терешкова номли колхозда бу йил маккажўхоридан мўл ҳосил етиштирилмоқда. Колхоз маккажўхорикорлари ҳар гектар ердан 60 центнердан дон ва 400 центнердан кўк поя олишга сўз берганлар. Ҳозир колхоз далаларидаги маккажўхорининг бўйи 2—2,5 метрга етиб қолди. Ҳар тупда 3—4 тадан бўлиқ сўта бор. Суратда: (чапдан) сувчилар Ў. МАҲКАМБОЕВ ва Т. ШОТЎРСУНОВ ўртоқлар. Улар маккажўхориларни қондириб суғоришда айниқса катта ғайрат кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар.

А. АБАЛЯН фотоси.

КПСС ДЕЛЕГАЦИЯСИНИНГ ИРОҚДА БЎЛИШИ

БАҒДОД, 18 июль. (ТАСС). Бу ерда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов бошчилигидаги КПСС делегацияси билан Ироқдаги уч асосий сиёсий партия — Араб социалистик уйғониш партияси, Ироқ коммунистик партияси ва Курдистон демократик партияси раҳбарлари ўртасида дўстона суҳбат бўлди.

16 ва 17 июль кунлари бўлиб ўтган суҳбатлар давомида партиялараро ҳамкорлик масалалари тўғрисида гаплашилди, Совет Иттифоқи билан Ироқ республикаси ўртасидаги дўстона муносабатларни ривожлантиришнинг зарурлиги ва муҳимлиги таъкидлаб ўтилди.

КПСС делегацияси 1958 йил 14 июль революциясининг 15 йиллиги ва 1968 йил 17 июль воқеаларининг 5 йиллиги муносабати билан ўтказилаётган тантаналарда қатнашмоқда. Ана шу воқеалар натижасида араб социалистик уйғониш партияси республика ҳокимиятини ўз қўлига олган эди.

МАШИНАСОЗЛАР — ҚИШЛОҚҚА

ПАХТАКОРЛАР УЧУН МАШИНАЛАР

«Ташхимсельмаш» заводи республика пахтакорларига ажойиб совға жўнатди. Топшириққа қўшимча суратда йил бошидан буён пландан ташқари «ОВХ-14» маркали юзта пуркагич машина тайёрланди.

«Ташхимсельмаш» заводининг СССР халқ хўжалик ютуқлари виставкаси олтин медали билан тақдирланган пуркагич машиналари тезда пахтакорларга манзур бўлди. Бу машиналардан баҳорда ва ёзда зараркунандаларга қарши курашиш учун, куз фаслида эса терим олдидан ғўза баргини тўктириш учун фойдаланилмоқда.

Тошкент областининг Юқори Чирчиқ районидаги далаларида бу агрегатлар республикада биринчи марта пайдо бўлди. Бу ерда йил мавсумида 20 минг гектардан кўпроқ пахтазор шу машиналар ёрдамида дориланди.

Ўсимликлар ердан туриб дорилангани заҳарли химикатларнинг таъсирини оширди, уларни сарфлаш кескин равишда камайди. Ердан туриб дефолиация қилиш усули район хўжаликларига 150 минг сўмдан кўпроқ маблағни тежаб қолиш имконини берди.

Республика деҳқонлари заводга мурожаат қилиб, ана шундай машиналарни вақтида етказиб беришни кўпайтиришни илтимос қилдилар. Корхона коллективи ўз зиммасига оширилган план қабул қилди. Коллектив шу йил Ўзбекистон деҳқонларига пландан ташқари 300 та пуркагич машина етказиб беради. Бу машиналарнинг дастлабки қисми ҳозирдаёқ қишлоқларга жўнатилди. «Ташхимсельмаш» заводининг коллективи ғўза ёппасига дефолиация қилина бошлаш олдидан пахтакорларга сўнгги — пландан ташқари уч юзинчи агрегатни жўнатишга аҳд қилдилар.

(ЎзТАГ).

СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ VI СЕССИЯСИ

КОММУНИЗМНИНГ АКТИВ ҚУРУВЧИЛАРИНИ ТАРБИЯЛАБ ЕТИШТИРАЙЛИК

(Боши 1-бетда).

ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг халқ маорифи тўғрисидаги қонун асослари лойиҳаси меҳнат коллективларининг йиғилишларида ҳар томонлама муҳокама қилинди ва республика меҳнаткашлари бу лойиҳани якдиллик билан қўллаб-қувватладилар. М. Б. Иксанов бу лойиҳани СССР Олий Совети палаталари доимий комиссияларининг тузатишлари билан маъқуллаш ва тасдиқлашни таклиф этди.

Қирғизистон ССР кинематографчилар Союзи Правлениесининг биринчи секретари, ёзувчи депутат **Ч. Айтматов** қуйидагиларни айтди: Биз ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг халқ маорифи тўғрисидаги қонун асослари лойиҳасини буюк давлат ва жамоатчилик аҳамиятига молик ҳужжат сифатида зўр эътибор ва чуқур мамнуният туйғулари билан ўрганиб чиқдик. Янги қонун лойиҳаси фан-техника революцияси турмушга сингиб бораётган ва билимларни эгаллаш проблемасини янгича ўртага қўяётган бир пайтда Коммунистик партия ва Совет Ҳукумати ўз вақтида ва донишмандлик билан йўл белгилаб бераётганлигини яна бир марта исбот қилади. Пировард натижада маданиятнинг бош йўли бошланғич мактабдан бошланади. Образли қилиб айтганда, ракеталар мактаб остонасидан космосга парвоз қилади. Табиат сирини билувчи мутафаккир мактабда камол топа бошлайди.

Халқ маорифи системамиз, деб таъкидлади нотиқ, тараққиётнинг янги палласига қадам қўймоқда. Мамлакатимизда умумий ўрта таълимга ўтиш тугалланмоқда. Замоннинг амри, тез суратлар билан олға бораётган фан-техника революциясининг амри ана шуидай.

Озарбайжон ССР Министрлар Совети раисининг биринчи ўринбосари депутат **И. А. Иброҳимов** сўз олади.

— СССР Олий Советининг олтинчи сессияси,— деди у, совет халқи, қардош социалистик мамлакатларнинг халқлари коммунистик ва ишчи партиялар, ер куррасидаги барча тинчликсевар кучлар КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг Америка Қўшма Штатларига, Германия Федератив Республикасига ва Францияга қилган визитлари натижаларини қизғин маъқуллаб, табриклаётган ажойиб кунларда иш олиб бормоқда. Халқлар тинчлиги ва хавфсизлиги ишига жуда катта ҳисса қўшган бу тарихий визитлар,— деб таъкидлади нотиқ,— КПСС XXIV съезди қабул қилган тинчлик программаси яхши самара бераётганлигини ёрқин исбот этади. Давлатларнинг ленинча тинч-тотув яшаш сиёсатининг куч-қудрати ва ҳаётийлигини исбот этади.

Нотиқ айтдики, ҳозирги сессияда СССР да маориф ишларининг ҳамма формаларини янада такомиллаштириш тадбирлари тўғрисидаги ғоят муҳим масала қараб чиқилмоқда. Ўртоқ Иброҳимов Озарбайжонда маориф ишлари равнақ топганлигини исботловчи маълумотларни келтириб, республикада рус тилини ўрганишни янада такомиллаштириш, ўқувчиларга вақтинча фойдаланиш учун бериладиган мактаб дарсликлари фондини вужудга келтириш масаласини ўртага қўйди.

Каунас Политехника институтининг ректори, депутат **М. А. Мартинайтис** бундай деди: Литва ССРда умумий ўрта таълим муваффақиятли суратда амалга оширилмоқда. Ҳозирги вақтда республикамиздаги ўқитувчилар сони Литвада буржуазия ҳукмронлик қилган даврдаги гимназия ва прогимназияларда ўқувчилар миқдоридан кўп. Олий таълимни ривожлантириш соҳасида, айниқса катта ўзгаришлар рўй берди. Ҳозирги вақтда Литвадаги олий ўқув юртлари ҳар йили буржуазия ҳукмронлик қилган 20 йил мобайнида тайёрланганидан кўра, икки баравар зиёд мутахассислар тайёрламоқда. Социализм қурилиши жараёнида амалга оширилган туб социал-иқтисодий ўзгаришлар туфайли. Совет Иттифоқидаги барча халқлар республикамизга қардошларча беғараз ёрдам берганлиги туфайли бунга эришиш мумкин бўлди.

М. А. Мартинайтис, жумладан, қуйидагиларни таъкидлаб ўтди: Студентларни тарбиялашда олий ўқув юртлари доираси билан чекланиб қолмаслик керак. О л и й ўқув юртларининг ишлаб чиқариш билан ҳар томонлама ҳамкорлигини бундан буён ҳам ривожлантириш лозим. Олий ўқув юртларини замонавий ускуналар ва таълимнинг техникавий воситалари билан таъминлашни ҳам яхши йўлга қўйиш керак. Шу мақсадда таълим ускуналари ва таълимнинг техникавий воситаларини кўплаб ишлаб чиқарувчи саноат тармоғини вужудга келтириш керак. Ўқув юртлари энг янги техника ва ускуналар билан зарур миқдорда таъминланиши лозим, токи лаборатория базаси ҳар олти-ўн йилда янгиланиб турсин.

Татаристондаги мўйина ишлаб чиқариш бирлашмаси фабрикасининг ишчиси, депутат **А. Я. Валиева** қуйидагиларни айтди: Татаристон АССР Совет ҳокимияти йилларида илғор социалистик индустрия республикасига айланди. Бу республикада Совет Иттифоқидаги 60 халқ вакилларининг қўли билан автомобиль саноатининг улкан корхонаси — Кама автомобиль заводи қурилмоқда. Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида жуда катта ўзгаришлар содир бўлди. Буларнинг ҳаммаси ўлканинг қиёфасини тубдан ўзгартирди, кишиларнинг қиёфаси таниб бўлмаслик даражада ўзгарди. Ҳозирги вақтда республика халқ хўжалигида қарийб 200 минг мутахассис ишлаб турибди. Булардан 70 минг киши туб миллат вакилларидир.

А. Я. Валиева мамлакатдаги мўйина саноати кекса корхоналаридан бири бўлмиш ўз корхонаси мисолида ҳозирги вақтда фан-техника тараққиёти билим савиясини анча оширишни талаб қилаётганлигини кўрсатиб берди. Ишлаб чиқаришнинг янги техникаси ва технологияси техникани яхши биладиган, замонавий энг янги машина-ускуналарни бошқара оладиган янги кишини ҳам талаб қилмоқда. Корхонада бундай кишини тарбиялаб ўстиришга доим эътибор берилмоқда.

Шу билан бирга 7—8-синф билан, баъзан эса бошланғич таълим билан кифояланиб қолувчи кишилар ҳам бор. Кишиларнинг ёшини эътиборга олиб, касбларнинг ҳар бир группаси учун, ҳар бир разряд учун билим минимумини ишлаб чиқиш ва тасдиқлаш ҳамда квалификация разрядларини, коммунистик меҳнат зарбдори деган фахрий унвонни бериш тўғрисидаги масалани кишиларнинг билим савиясига боғлиқ қилиб қўйиш мақсадга мувофиқ бўлур эди.

Ўзбекистон Касаба Союзлари Республика Советининг раиси депутат **М. А. Зоидов** ўз нутқида бундай деди: Ер юзининг ҳамма қисмида совет давлатининг тинчлик йўлидаги фаолияти тўғрисида зўр хурсандчилик билан гапирмоқдалар. Мамлакатда халқ маорифини янада ривожлантириш юзасидан СССР Олий Совети муҳокамасига қўйилган масала ҳам тинчлик йўлидаги ҳаракатдир, чунки тинч шароитдагина маданий қурилишнинг ана шундай катта вазифаларини ўртага қўйиш ва ҳал этиш мумкин.

Нотиқ айтдики, Коммунистик партия ва Совет Давлати халқ маорифи ва мутахассислар тайёрлаш проблемаларини илмий асосда, узоқ келажакни ҳисобга олиб ҳал этмоқдалар. Биз бу соҳада эришилган натижалардан зўр мамнуният билан фахрланмоқдамиз. Ўзбекистонда халқ маорифини ривожланиши бунга яққол мисол бўла олади.

Нотиқ бу муваффақиятлар Коммунистик партия ва Совет давлатининг халқ бахт-саодати тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилаётганлиги билан, Советлар мамлакатидаги барча миллат ва барча элатларнинг, аввало, улуғ рус халқининг катта самимий ёрдами билан чамбарчас боғлиқ эканлигини таъкидлайди.

М. А. Зоидов халқ маорифи соҳасида эришилган муваффақиятлар ҳақида гапириш билан бирга бу ишдаги мавжуд камчиликларни ҳам кўрсатди. Биз, деди у, республикадаги ўқитувчиларнинг малакасини оширишимиз лозим. Қишлоқ мактабларига ўқитувчи кадрлар танлаб олишда ҳам нуқсонлар бор. Депутат дарс бериш даражасини ошириш мақсадида конкрет таклифлар киритди.

Ҳисор районидаги С. Айний номли иккинчи ўрта мактабнинг ўқитувчиси, депутат **Н. Алиева** қуйидагиларни айтди: барча совет кишилари каби Тожикистон меҳнаткашларининг ҳам кайфияти жуда яхши. Биз бу кайфият учун — мамлакатимиз ва болаларимизнинг истиқболига осойишта ишончимиз учун жонажон коммунистик партиядан, партия Марказий Комитети, Марказий Комитет Сиёсий Бюроси, шахсан КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев ўтказиб келаётган, узоқни кўрадиган доно сиёсатдан миннатдормиз.

ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг халқ маорифи тўғрисидаги қонун асослари лойиҳаси партия ва Совет давлатининг халқ бахт-саодати тўғрисида доимо ғамхўрлик қилаётганлигини исбот этувчи янги далилдир. Биз кўп хат олдик. Республика меҳнаткашлари ўз хатларида қонун лойиҳасини қизғин маъқулламоқдалар, деб таъкидлади депутат. Бу эса совет мактабининг тақдири, унинг бундан буёнги тараққиёти бутун халқимиз ишларининг бир қисми бўлиб қолганлигини яна бир марта исбот этади.

Н. Алиева мамлакатимизнинг граждани мактаб партасидаёқ жамият олдидаги масъулиятини ҳис этиши, жамиятдаги ўз ўрнини аниқ-равшан билиб олиши кераклигини эслатиб ўтди. Асослар лойиҳаси ўқитувчилар олдига ўзларининг профессионал маҳоратини доим ошириш вазифасини қўяди. Бу лойиҳа ўқитувчиларнинг сиёсий ва гражданлик қиёфаси юксак даражада бўлишини талаб қилади. Нотиқ иттифоқдош республикаларнинг мактабларида миллатлараро алоқанинг қудратли воситаси бўлмиш, рус тилини ўқитиш жуда катта аҳамиятта эга эканлигини таъкидлади.

Украина ССР Хмельницкий областидаги «Украина» колхозининг раиси, депутат **Г. И. Ткачук** бундай деди: Биз колхозимизда хўжалик масалаларига қандай эътибор берсак, мактабга ҳам шундай эътибор бермоқдамиз. Мактаб ёшларини тарбиялаш ўқитувчиларнигина эмас, бизнинг ҳам жонажон ишимиз эканлигини яхши биламиз.

Шу билан миллатлар советининг мажлиси ёпиқ деб эълон қилинади.

* * *

18 июль куни эрталаб соат 10 да Кремлда СССР Олий Совети палаталарининг мажлислар залида Иттифоқ Советининг иккинчи мажлиси бошланди.

Депутатлар **Ю. В. Андропов, А. А. Гречко, А. А. Громико, А. П. Кириленко, Ф. Д. Кулаков, К. Т. Мазуров, Н. В. Подгорний, В. В. Шчербицкий, П. Н. Демичев, Г. В. Романов, М. С. Соломенцев, И. В. Капитонов, К. Ф. Катушев** ўртоқларни гулдурос қарсаклар билан кутиб олдилар.

Мажлисда Иттифоқ Советининг раиси депутат **А. П. Шитиков** раислик қилди.

Мажлисда Иттифоқ Совети халқ маорифи, фан ва маданият комиссиясининг раиси депутат **А. Э. Восс** сессия кун тартибининг биринчи ва иккинчи масалалари юзасидан қўшимча доклад қилди.

Совет халқи, деди у, КПСС Марказий Комитети 1973 йил апрель Пленумининг қарорларини, СССРнинг тинчликсевар ленинча ташқи сиёсатини, КПСС Марказий Комитети ва унинг Сиёсий Бюроси мустаҳкам тинчликни ва коммунизм қураётган халқимизнинг мустаҳкам хавфсизлигини таъминлаш соҳасида ҳормай-толмай олиб бораётган кўп қиррали ишини якдиллик билан қўллаб-қувватлайди. Барча совет кишилари ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошириш ишига шахсан улкан ҳисса қўшганлиги учун, ленинча тинчликсевар ташқи сиёсатни амалга ошириш юзасидан тинимсиз жуда катта иш қилаётганлиги учун унга чуқур ташаккур ва миннатдорчилик билдирадилар.

Депутат А. Э. Восс Иттифоқ Совети халқ маорифи, фан ва маданият комиссияси, қонун лойиҳаларини тайёрловчи комиссияси ва ёшлар масалалари билан шуғулланувчи комиссияси номидан гапириб, қуйидагиларни таъкидлади: Фан-техника революцияси ва социал тараққиёт шароитида меҳнаткашларнинг умумий ва ҳунар-техника таълими савияси олдига тобора катта талаблар қўйилмоқда. Ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС Марказий Комитетининг партия XXIV съездида ҳисобот докладида бундай деган эди: «Махсус билимлар кишининг юксак профессионал тайёргарлиги, умумий маданияти ходимлар кенг табақаларининг муваффақиятли меҳнат қилиши учун энг зарур шарт бўлиб қолмоқда».

Сўнгра нотиқ кейинги йилларда таълимнинг мазмунини чуқурлаштириш ва ёш авлодни ўқитиш ҳамда тарбиялаш сифатини яхшилаш соҳасида бажарилган катта ишларга тўхталиб ўтди.

Депутат А. Э. Восс ўрта таълимни амалга ошириш соҳасидаги муваффақиятларга тўхталиб, бундай деди: Баъзи иттифоқдош республикаларда хусусан қишлоқ районларда ўрта маълумот олаётган ёшларнинг проценти умумиттифоқ миқёсидагидан кам. Бунинг устига ёшларнинг анчагина қисми ўрта маълумот олмасдан туриб, умум таълим мактабини ва техникумлардан ҳар йили кетиб қолмоқда. Шу муносабат билан яқинда КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг ташаббуси билан КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Қишлоқ умумий таълим мактабининг иш шароитларини янада яхшилаш тадбирлари тўғрисида» қабул қилган қарори жуда муҳим аҳамиятга эгадир. Бу қарорда қишлоқ мактабини мустаҳкамлаш ва ривожлантиришнинг кенг программаси белгилаб берилган.

Нотиқ ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг халқ маорифи тўғрисида СССР Министрлар Совети томонидан СССР Олий Совети муҳокамасига қўйилган қонун асослари лойиҳасини таърифлаб, қуйидагиларни уқтириб ўтди: бу қонун лойиҳасида СССРда халқ маорифининг демократик принциплари мустаҳкамланди, умумий ўрта, ҳунар-техника таълими, ўрта махсус ва олий таълимнинг асосий вазифалари белгиланди. Гражданларнинг билим олиш ҳуқуқи ҳақидаги, таълимнинг ҳамма турлари бепул эканлиги тўғрисидаги энг муҳим қоидалар лойиҳада баён қилинди.

Асослар лойиҳасида ҳунар-техника таълими тўғрисидаги муҳим қоидалар баён қилинган.

Асослар лойиҳаси олий ва ўрта махсус маълумотли мутахассислар тайёрлаш олдига ҳам катта талаблар қўйишни кўзда тутади. Совет мутахассиси марксча-ленинча назарияни эгаллаши, чуқур назарий ва профессионал тайёргарликка эга бўлиши, ўзида юксак ахлоқий фазилатларни ҳосил қилган киши бўлиши керак.

Қўшимча докладчи айтдики, асослар лойиҳасини муҳокама қилишда кўпгина совет гражданлари, барча республикалардаги ўқув юртлари, давлат органлари ва жамоат ташкилотларининг коллективлари актив қатнашди. Бир қанча жойларда бу лойиҳа советларнинг сессияларида, ижроия комитетларининг, доимий комиссияларнинг мажлисларида қараб чиқилди.

Қонун лойиҳасида педагог ходимларга алоҳида ўрин берилган. Матбуотда, шунингдек меҳнаткашларнинг хатларида халқнинг азиз фарзанди — ёш авлодга таълим-тарбия беришда бу кадрларнинг масъулияти катта эканлиги кўрсатиб ўтилди. Шуни ҳисобга олиб, асослар лойиҳасига ўқитувчилар ва бошқа педагог ходимларнинг профессионал ҳуқуқлари, ор-номуси ва шон-шарафини қонун муҳофаза этади, деган қоида киритилган.

Пировардида депутат А. Э. Восс шуни маълум қилдики, комиссиялар СССР Министрлар Совети тақдим этган қонун лойиҳасини асосан маъқуллайдилар.

Қўшимча докладдан кейин Иттифоқ Советида сессия кун тартибининг биринчи ва иккинчи масалалари юзасидан музокаралар бошланди.

Белоруссия ССР Олий Совети Президиумининг Раиси депутат **Ф. А. Сурганов** минбарга чиқади. Барча совет кишилари қатори Белоруссия меҳнаткашлари ҳам, деди у, партия XXIV съезди қабул қилган тинчлик программасини амалга ошириш соҳасида қилинаётган жуда катта ишлар учун партия Марказий Комитетига, Марказий Комитетнинг Сиёсий бюросига ва шахсан КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневга чин кўнгилдан миннатдорчилик ва ташаккур изҳор этадилар. Леонид Ильич Брежневга «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» Халқаро Ленин мукофоти берилганлиги ва топширилганлиги ҳар бир совет кишиси қалбида зўр мамнуният туйғусини уйғотди. Бу юксак мукофот — партиямиз, унинг ленинча ички ва ташқи сиёсати халқаро майдонда зўр обрў ва эътибор қозонганлигининг ифодасидир.

Янги инсонни вояга етказиш коммунистик қурилишнинг энг асосий вазифаларидан биридир. Бу соҳадаги муваффақиятлар, — деди сўнгра Ф. А. Сурганов, — социализм афзалликларининг яққол исботидир, совет кишисини ҳар томонлама камол топтириш тўғрисида Коммунистик партия қилаётган зўр ғамхўрликнинг далилидир. ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг халқ маорифи тўғрисидаги қонун асослари лойиҳасидаги ҳар бир модда, ҳар бир сатр ҳам ана шу ғамхўрлик руҳи билан суғорилган. Белоруссияда лойиҳа кенг кўламда муҳокама қилинди ва уни республика жамоатчилиги катта сиёсий ҳамда социал аҳамиятга эга бўлган ҳужжат деб якдиллик билан маъқуллади.

Украина Компартияси Львов область комитетининг биринчи секретари, депутат **В. С. Куцевол** Львов области меҳнаткашларининг иқтисодий ва маданий ҳаётидаги социал ўзгаришлар ҳақида, ўрта махсус ва олий таълимни такомиллаштириш юзасидан кўрилаётган чоралар тўғрисида гапирди.

Москва шаҳар Ворошилов районидаги 154- ўрта мактабнинг ўқитувчиси депутат **Е. А. Шчекутева** ўз нутқини шахсни ҳар томонлама камол топтириш проблемаларига бағишлади.

— Коммунистик партия билан Совет ҳукумати давлатимиз тарихининг ҳамма босқичларида совет халқининг умумий таълим даражасини оширишга жуда катта эътибор бериб келдилар, — деди Грузия ССР Олий Совети Президиумининг раиси депутат **Г. С. Дзоценидзе**.— Бу масалалар СССР Олий Советининг мазкур сессияси муҳокамасига қўйилганлиги ҳам бунинг далили бўлиб хизмат қилади. Нотиқ мамлакатда маориф системасини яхшилашнинг туб масалалари юзасидан партия билан ҳукуматнинг кейинги вақтларда қабул қилинган асосий қарорлари қандай бажарилаётганлигини, бу йўлда қандай қийинчиликларга дуч келинаётганлигини Грузия мисолида кўрсатиб берди. У КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Советининг «Қишлоқ умумий таълим мактабининг иш шароитларини янада яхшилаш тадбирлари тўғрисида»ги қароридан келиб чиқадиган вазифаларга алоҳида тўхталиб ўтди.

Халқ маорифи системасини янада ривожлантириш партиямиз тинч бунёдкорлик программасининг, коммунистик қурилиш программасининг муҳим таркибий қисмидир, деди В. И. Ленин номли Челябинск трактор заводининг директори депутат **Г. В. Зайченко.** Халқ маорифи масалалари ушбу сессияда муҳокама қилинаётганлиги ҳам партия билан ҳукумат совет ёшларига тарбия ва билим беришга жуда катта эътибор билан қараётганлигининг далилидир.

Мамлакатнинг социал ва ижтимоий ҳаётида содир бўлаётган жараёнларни В. И. Ленин номли Челябинск трактор заводи меҳнат коллективи фаолиятининг конкрет мисолларида яққол кўриш мумкин. Завод ишга туширилган дастлабки йилларда ўрта маълумотли ишчилар мутлақо бўлмаган, бу ерда бир неча ўн инженерлар ва техникларгина меҳнат қилишган. Ҳозир заводда етти мингга яқин дипломли инженер ва техник ишламоқда.

Заводда Челябинск политехника институтининг филиали, машинасозлик техникуми, иккита ишлаб чиқариш-техника ўқув юртининг базаси, таълим комбинати, ишчи-ёшлар мактаблари бор. Мактабни битириб чиқувчилар орасидан ишчи кадрлар тайёрлаш иши мактаблар билан бирга олиб борилмоқда. Таълим цехи очилган бўлиб, унда ўқувчилар ишлаб чиқариш таълимини олиб, ишчилар коллективларига қўшилиб кетмоқдалар.

Шу муносабат билан нотиқ қонун лойиҳасида ўқув юртлари билан саноат корхоналари ўртасида таркиб топаётган муносабатларга тааллуқли масалаларни аниқлаш ва равшанлаштириш кераклигини айтди, ўқувчиларни тарбиялашда ишлаб чиқариш коллективларининг ролини таъкидлади.

КПСС Томск область комитетининг биринчи секретари, депутат **Е. К. Лигачев** ўз нутқида шуни таъкидладики, ҳозирги босқичда ленинча ташқи сиёсатни ишлаб чиқиш ва амалга оширишда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг етакчилик ролини партия билан халқ ҳаққоний равишда тақдирладилар.

Бизнинг мамлакатимизда ташкил этилган халқ маорифи системаси бутун жамиятнинг ва алоҳида ҳар бир гражданнинг манфаатларини тўла-тўкис ифодалайди, деди депутат сўзини давом эттириб. Сибирь мактаблари ва олий ўқув юртларининг фаолияти — бунинг яққол исботидир.

Ғарбий Сибирда нефть ва газ конларини қидириш ва ўзлаштириш муносабати билан мутахассислар тайёрлаш ва илмий тадқиқотларни кенгайтириш борасида янги вазифалар келиб чиқди. Партия билан давлатнинг куч-ғайратлари туфайли мамлакатнинг шарқида СССР олий ва ўрта махсус таълим министрлигининг олий ўқув юртлари, илмий-тадқиқот институтлари ҳамда академиянинг бир қанча институтларидан иборат илмий-ўқув комплекси барпо этилди. Депутатлар муҳокама қилаётган қонун лойиҳаси муносабати билан, деб таъкидлади Е. К. Лигачев, таълимни фан билан янада маҳкамроқ боғлаш, ўқувчи ёшларни тадқиқотчилик ишига активроқ жалб этиш жуда муҳимдир.

Сўнгра Арманистон ССР Фанлар Академиясининг президенти, депутат **В. А. Амбарцумян** ва бошқа депутатлар сўзга чиқдилар.

* * *

18 июль соат 15 да Кремлда СССР Олий Совети палаталарининг мажлислар залида саккизинчи чақириқ СССР Олий Советининг олтинчи сессияси СССР Олий Совети Миллатлар Советининг учинчи мажлиси бошланди.

Депутатлар **А. Н. Косигин, А. Я. Пельше, Д. С. Полянский, А. Н. Шелепин, Б. Н. Пономарев, Д. Ф. Устинов** ўртоқларни узоқ давом этган қарсаклар билан кутиб олдилар.

Мажлисда Миллатлар Совети раисининг ўринбосари депутат **Н. С. Тихонов** раислик қилди.

Мажлисда мамлакатимизда халқ маорифининг аҳволи ва уни янада такомиллаштириш тадбирлари тўғрисидаги ҳамда ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг халқ маорифи тўғрисидаги қонун асослари лойиҳаси ҳақидаги масалаларни муҳокама қилиш давом этмоқда.

(ТАСС).

КОМСОМОЛ ТУРМУШИ

КОММУНИСТЛАР БИЛАН БИР САФДА

БЕШ йилликнинг ҳал қилувчи йили планини муддатидан олдин бажариш учун бошланган мусобақада коммунистлар қатори комсомол ёшларимиз ҳам олдинги сафларда келмоқдалар. Областимиз саноат корхоналари, қурилиш ташкилотлари ва хўжаликларида 630 мингдан ортиқ йигит-қиз зарбдорларча меҳнат қилмоқда. Улар КПСС XXIV съезди қарорлари, Бутуниттифоқ социалистик мусобақасини кенг қулоч ёйдириш юзасидан КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитети қарорларини муваффақиятли бажариш йўлида бор имкониятларни ишга солмоқдалар.

Ёшлар коллективлари орасида кейинги пайтда мусобақанинг турли хил формалари қарор топаяпти. Ҳозирги кунда йигит-қизларимиз беш йилликнинг ҳал қилувчи йилидаги зарбдор меҳнат тўғрисида КПСС Марказий Комитетига йўлланадиган Ленин комсомоли рапортига имзо қўйиш ҳуқуқини олиш учун мусобақалашмоқдалар. ВЛКСМ таъсис этган мукофотлар, область комсомол комитетининг шаҳар, қишлоқ районлари, шаҳар комсомол ташкилотлари учун пул мукофоти билан қўшиб бериладиган кўчма Қизил байроқларини олиш учун ўзаро беллашмоқдалар. Биз илғор бошланғич комсомол ташкилотлари учун тўққизта, пешқадам комсомол ёшлар коллективлари учун 25 та кўчма вимпеллар таъсис этганмиз.

Ҳозирги кунда моддий неъматлар ишлаб чиқариш соҳасида банд бўлган ишчиларнинг 40 процентини ёшлар ташкил этади. Шу боисдан ёшлар коллективлари эътибори зарбдор суръатлар билан меҳнат қилишга, топширилган вазифани сидқидилдан, ҳалол бажаришга, меҳнатга коммунистик муносабатда бўлишга қаратилмоқда. Комсомол ташкилотлари кўраётган тадбирларнинг ҳаммаси бир мақсадга — меҳнат унумдорлигини оширишда, маҳсулот сифатини яхшилашда, илмий-техника ютуқларини тезкорлик билан ишлаб чиқаришга жорий этишда, ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишда, иқтисодий тежамкорлик режимини кучайтиришда комсомол ёшларнинг авангардлик ролини юксалтиришга қаратилган. «Зарбдор меҳнатимиз, маҳоратимиз ва изланишимиз — беш йилликка» деган шиор остида иш вақтидан унумли фойдаланиш юзасидан ўтказилаётган область кўриги мана шу мақсадни муваффақиятли амалга оширишда қўл келмоқда.

Барча шаҳар ва район комсомол ташкилотлари, бошланғич ва цех комсомол ташкилотларининг ярмидан кўпроғи, комсомол ёшлар коллективларининг 80 процентдан ортиқроғи социалистик мусобақада қатнашиш юзасидан тузилган шартномаларга имзо чекканлар. Бекобод шаҳар комсомол ташкилоти Қирғизистон ССР Ўш области Сулукта шаҳри ва Тожикистон ССР Ленинобод областининг Нов райони билан мусобақа боғлаган. Ўзбекистон металлургия заводининг шихталар майдонида меҳнат қилаётган В. Кондрашов бошлиқ комсомол ёшлар бригадаси Днепродзержинский шаҳридаги Ленин орденли металлургия заводининг Т. Попович бошлиқ пўлат қуювчилар бригадаси аъзоларини мусобақага чақирган. Тошкент тўқимачилик комбинатининг тўртта бригадаси эса Чимкент ип-газлама комбинатининг ёшлар коллективлари билан мусобақалашмоқда.

Бу йил «Главташкентстрой»-га қарашли 159-қурилиш трестининг Тўлқин Самиғов бошлиқ комсомол-ёшлар бригадаси аъзолари қимматли ташаббус билан чиқдилар. Улар республикада биринчилар қатори машҳур бинокор Николай Злобин методи асосида ишлашга ўтдилар. Янгилик туфайли уй-жой қурилиши муддати 1,5 марта қисқарди, меҳнат унумдорлиги эса 30 процент ошди. Бригада аъзолари хўжалик ҳисобининг янгича формасини кенг жорий қилиш, қурилиш объектларини кам куч ва маблағ сарф қилиб, тезроқ фойдаланишга топшириш, беш йиллик топшириқларини муддатидан олдин бажариш учун бошланган мусобақани тобора кенг қулоч ёйдириш юзасидан барча ёш бинокорларга мурожаат қилдилар. Бу ташаббус Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети бюроси томонидан маъқулланди. Йилнинг биринчи квартали якунлари бўйича Тўлқин Самиғов бошлиқ коллектив дастлабки беш йилликларда областимизда ғолиб бўлганларнинг кўчма Қизил байроғи билан тақдирланди.

Ангрен керамика комбинати комсомол ташкилоти Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллигини муносиб нишонлаш юзасидан ўн икки ойни зарбдор ойлар деб эълон қилди. Бу ойларда комбинат комсомоллари республикамизнинг барча областлари, Қорақалпоғистон АССР ва Тошкент шаҳри шарафига меҳнат вахтасида турадилар. Мусобақада ҳозир Галина Чумакова бошлиқ комсомол ёшлар звеноси пешқадамлик қилаяпти. Улар кун сайин топшириқни белгиланганидан бир соат олдин тугаллаб, фақат биринчи сорт маҳсулотлар ишлаб чиқаришга муваффақ бўлмоқдалар.

«Ўзбекхиммаш» заводининг Юрий Ананьев раҳбарлик қилаётган разметкачилар бригадаси беш йилликни тўрт йилда бажариш юзасидан бошланган мусобақанинг ташаббускори бўлиб чиққан эди. Бригада коллективи ўз ички имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, беш йилликни тўрт йилда эмас, балки энди 3,5 йилда бажариш мумкин демоқдалар. Ҳозир улар 1974 йилнинг тўртинчи квартали ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқармоқдалар. Тошкент тўқимачилик комбинатидан Мария Аджибраимова, уйсозлик комбинатидан Владимир Палочкин, электрон-техника заводидан Манзура Маҳкамова, Олмалиқ кон-металлургия комбинатидан Салават Валитов, бадиий буюмлар фабрикасидан Рафиқа Содиқова ўртоқлар бошлиқ комсомол ёшлар бригадалари ҳам йилдан ўзиб меҳнат қилмоқдалар. 25 мингдан кўпроқ йигит-қиз шу кеча-кундузда 1974 йил ҳисобига, 626 киши 1975 йил ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқараяпти. Салкам 200 ёш ишчи беш йилликни муддатидан олдин бажарганлиги ҳақида ғалаба рапорти берди.

Иш вақтидан рационал фойдаланиш юзасидан ўтказилаётган область кўриги давомида жойларда меҳнат интизоми янада мустаҳкамланди ва унумдорлик сезиларли даражада ошди. Ёшлар орасида ўз нормасини бажармовчилар сони икки мартадан кўпроқ камайди. 24 мингдан ортиқ ишчи ва колхозчи ўз малакасини оширди, 20 мингдан ортиқ йигит-қиз қўшимча касб эгаллади.

Кўрик давомида ёшларимиз резервлардан унумли фойдаланиш ва иқтисодий тежамкорлик режимини кучайтириш юзасидан бошланган мусобақада ҳам актив қатнашдилар. Корхона ва хўжаликларда комсомол ташкилотлари ташаббуси билан 259 та ижодий отряд, 556 та жамоатчи конструкторлик бюроси тузилди, уларда ҳозир 3 мингдан ортиқ йигит-қиз ижодий изланаяпти.

Кўрик давомида 6 мингга яқин ёш мутахассис ишчи ва колхозчи рационализаторлик ва ихтирочилик таклифларини жорий этиш юзасидан ўз зиммасига олган социалистик мажбуриятини шараф билан адо этди. Улардан тушган 6623 та таклифдан 4079 таси ишлаб чиқаришга жорий этилди ва 7 миллион 194 минг сўмликдан кўпроқ иқтисодий самара олинди.

Областимизнинг ижодкор ёшлари илмий-техника ижодиёти республика виставкасида қатнашдилар, илмий-техника тараққиёти Бутуниттифоқ кўригининг биринчи босқичида биринчи ўринни эгалладилар ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг кўчма мукофоти билан тақдирландилар. Ёшларнинг учта ижодий иши Ўзбекистон ССР халқ хўжалиги ютуқлари виставкаси дипломига сазовор бўлди.

Ишлаб чиқариш илғорлари бошлаб бераётган ҳар бир ташаббус комсомол ёшлар томонидан қизғин қўллаб-қувватланмоқда. Илғор тўқимачилар Л. Казанцева ва Е. Губина ташаббуси ҳам тезда ёш ишчилар диққатига сазовор бўлди. Ҳозирги кунда 1500 дан ортиқ йигит-қиз илғор тўқимачилар ташаббусига қўшилиб ўз зиммаларига оширилган мажбуриятлар олган ҳолда меҳнат қилмоқдалар.

Қишлоқ ёшлари меҳнати ҳам барчани мамнун этмоқда. Областимиздаги мавжуд 462 та пахтачилик комсомол-ёшлар коллективидан 30 таси 50 центнерлик ҳосил учун курашмоқда. Оққўрғон районидаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозидан Эркин Алимжонов, Янгийўл районидаги Ҳ. Турсунқулов номли колхоздан Алим Содёров ўртоқлар бошлиқ бригада коллективлари бу мусобақанинг карвонбошиси бўлмоқдалар.

Ҳеч бир соҳа йўқки, у ерда ёшлар ишламаётган бўлсин. Йигит-қизларимиз жамоат чорвачилигини ривожлантириш йўлида ҳам тинмай курашмоқдалар. Ҳозирги кунда улар чорвачиликнинг мустаҳкам ем-хашак базасини яратиш билан банддирлар.

Бироқ, шунга қарамай, ҳали ишларимизда бир қатор нуқсонлар ҳам бор. Айрим шаҳар ва район комсомол комитетлари ёшларнинг унумли меҳнат қилишлари ва мароқли дам олишлари устида кам қайғурмоқдалар. Қатор комсомол ташкилотлари комсомол ёшлар бригадалари ва звенолари тузишга, бошланган ташаббусларни оммалаштиришга эътиборсизлик билан қарамоқдалар.

Комсомол ёшлар ўз зиммаларидаги мажбуриятни тўла ва ошириб адо этсаларгина, социалистик мусобақанинг таъсир кучи сезилади. Партия ташкилотлари раҳбарлигида ўз ишларимиздаги нуқсонларни тезда бартараф этиб, ёшлардаги меҳнатга коммунистик муносабат ҳиссини янада кучайтиришимиз, барчанинг эътиборини тўққизинчи беш йилликнинг ҳал қилувчи йилида амалга оширилиши лозим бўлган вазифаларга қаратмоғимиз лозим.

О. ИСҲОҚОВ,
Ўзбекистон ЛКСМ Тошкент область комитетининг биринчи секретари.

ОЛИЙ ЎҚУВ ЮРТЛАРИГА МАРҲАМАТ!

ШИФОКОР БЎЛАЙ ДЕСАНГИЗ

Урта мактабни муваффақиятли тугатган навқирон ёшлар ҳозирги кунларда энг масъулиятли даврни ўз бошларидан кечиришмоқда. Уларни келажакда ким бўлсам экан, қандай касб танлашим керак деган савол қизиқтириб ташвишга солмоқда. Етишиб келаётган ўғил ва қизларимизнинг орасида шифокор бўлиш орзусида юрганлар ҳам оз эмас.

Шу муносабат билан мухбиримиз Меҳнат Қизил Байроқ орденли Тошкент Давлат медицина институтининг ўқув ишлари бўйича проректори, профессор Р. М. Нурмуҳамедов билан суҳбатда бўлиб, институтнинг ҳаёти тўғрисида бу билим юртига кириш иштиёқида юрган ёшларга маслаҳат бериш юзасидан бир неча саволлар билан мурожаат қилишди.

— Шифокорлар маскани, унинг фаолияти хусусида тўхталиб ўтсангиз.

— Тошкент Давлат медицина институти Урта Осиёда ташкил топган энг биринчи билим даргоҳларидан ҳисобланади. Эндиликда ҳақли равишда институтимизни биринчи категорияли олий ўқув юрти деб фахрлана оламиз. Бизда учта факультет, 64 та кафедра ва 1,5 минг ўринли касалхона бор. 700 дан ортиқ тадбиркор ўқитувчилар коллективи ёш авлодга тиббиёт фанидан билим беришмоқда. Беморларни атрофлича даволаб, ҳозирги замон медицинаси билан боғлиқ бўлган илмий ишларни амалга оширмоқдалар. Утган давр ичида бу билим даргоҳида 22000 дан ортиқ врач, 400 га яқин фан доктори ва мингдан ортиқ фан кандидатлари етишиб чиқди. Улар эндиликда бепоён Ватанимизнинг турли шаҳар ва қишлоқларида ҳормай-толмай меҳнат қилишмоқда. Ҳозир бизда 72 та фан доктори, 400 дан ортиқ доцент ва фан кандидатлари самарали меҳнат қилиб, ёшларга пухта билим беришмоқда. Марказий клиника лабораторияси ва илмий текшириш ишлари проблемаси бўйича лабораториялар ишлаб турибди.

— Медицина билим юртига кириш иштиёқида юрган йигит-қизларга қандай маслаҳатлар беришингиз мумкин.

— Шифокорлик энг олийжаноб ва шарафли касблардан бири. Шу сабабли, медицина институтига киришни хоҳловчи ёшларнинг сони йил сайин ортиб боряпти. Шу билан бир қаторда абитуриентларга бўлган талаб ҳам ўзгача. Кўпчилик ёшларимиз кириш имтиҳонларини топшириб, конкурсдан ўтиш— ТошМИ сутденти бўлиш нечоғлик қийин эканлигини тушунишади. Лекин уларнинг кўплари медицина институти ўқиш жараёнида учрайдиган қийинчиликлар яна ҳам кўпроқ бўлишини сезишмайди. Студентлардан лотин тилини билиш, лаборатория ишларини ўтказиш, анатомия, гистология ва бошқа ўзига хос фанларни пухта эгаллаш, кафедра, клиника ва поликлиникаларда ишлаш талаб этилади. Бу деган гап ҳар бир студент ўз устида тинмай изланиши, мавжуд билимларини бойитиб бориши, бир сўз билан айтганда халқпарвар инсон — совет шифокори деган шарафли номга лойиқ бўлиши даркор.

Институтимизда билим олишнинг ўзига хос хусусиятлари бор. Бу ерда 6 йил бадалида ўқиб, кўп фанларни чуқур эгаллаш зарур бўлади. Медицина фанларидан анатомия, биология, микробиология фанлари билан бир қаторда химия, физика, ҳатто олий математикани яхши билиш даркор.

Укишга кирувчи абитуриентлар бу ерда таълим олиш учун юқорида қайд этилган барча фанларни аъло даражада эгаллашлари керак. Биз билим юртига меҳнатсевар, одобли, ўрта мактабни яхши ва аъло баҳолар билан тугаллаган ёшларни таклиф қиламиз. Уларга келажакда энг олий ва муътабар касблардан бўлган шифокор бўлиб етишишларига тилакдошмиз.

Бўлажак студентлар институтимизнинг ижтимоий ҳаётида ҳам актив иштирок этишади. Хоҳлаган спорт турлари билан шуғулланишлари, студентларнинг илмий жамиятда актив иштирок этишлари мумкин. Мавжуд 65 кафедранинг барчасида ёшларнинг яхши ўқиши ва илмий изланишлар олиб бориши учун барча қулайликлар яратиб берилган. Ҳар бир факультетнинг ўзига хос хусусиятлари, кафедраси, клиникаси ҳамда лабораториялари ва кўзга кўринган йирик олимлари бор. Бу олимлар ёш авлодга пухта билим бериш, уларни медицинанинг ҳозирги замон фан ва ютуқларидан баҳраманд этишда жонбозлик кўрсатишмоқда.

Ҳурматли ёшлар! Кўп миллатли Тошкент Давлат медицина институти студентларининг аҳил оиласига марҳамат қилинг!

БИЛИМ МАСКАНЛАРИ СИЗНИ КУТАДИ

Тошкент политехника институти СССРдаги энг йирик олий техника билим муассасаларидан бўлиб, Узбекистонда етакчи олий техника билим юрти ҳисобланади.

Шунинг учун 1973 йилги институтимиз марказлаштирилган равишда ерли халқ вакилларидан Совет Иттифоқининг РСФСР, Украина ва Белоруссияда жойлашган олий билим юртларига студентлар қабул қилади.

Ўзбекистон саноатининг кибернетика, нефтхимия, полиграфия ҳамда саноатни автоматлаштирилган тармоқлар билан бошқарув каби йўналишларининг перспектив ривожланиши ва юқорида баён этилган соҳалар бўйича республикамизда инженерлар тайёрлаш амалга оширилмаётганлигини ҳисобга олиб. Тошкент политехника институтига берилган 1973 йилги марказий олий билим юртларига қабул қилиш планининг 1972 йилдагига нисбатан 2 марта зиёдлигини алоҳида қайд қилиш керак.

Тошкент политехника институти Ватанимизнинг 60 та етакчи олий билим юртларига 65 хил ихтисослик бўйича ҳужжат қабул қилади.

Марказий олий ўқув юртлари рўйхатида қайд қилинган Москвадаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли пўлат ва қотишмалар институти, Бауман номли Москва олий техника билим юрти, Москвадаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли станоксозлик институти, Ленинграддаги ўрмончилик техникаси академияси, Ленсовет номидаги Ленинград технология институти, Киев ва Минск политехника институтлари, Харьковдаги коммунал қурилиш инженерлари институти, Уфа ва Қозон авиация институтлари, Артем номидаги Днепропетровск тоғ-кончилик институти ва бошқа қатор институтлар шулар жумласидандир.

Марказий олий ўқув юртларига юбориладиган номзодлар 1973 йил олий билим юртларига кириш қоидаларига мувофиқ кириш имтиҳонларидан аъло ва яхши баҳолар билан ўтган, ҳамда бошқа иттифоқчи республикаларга бориб ўқиш истагини билдирганлар ҳисобидан танлаб олинади.

Бунда амалий иш тажрибасига эга бўлганлар ва СССР Қуролли Кучлари сафидан бўшаганларга имтиёз берилади.

Марказий олий ўқув юртларига кирувчилар 2 ариза — биттаси ТошПи ректори номига, иккинчиси тегишли олий ўқув юрти номига ва қуйидаги қўшимча ҳужжатларни топширадилар:

а) ўрта маълумот ҳақидаги ҳужжатнинг асл нусхаси;

б) 286-шаклдаги медицина справкаси;

в) 4 та (3x4 см размердаги) фотосурат;

г) бор бўлган тақдирда иш фаолияти тўғрисида корхона ёки муассаса раҳбарлари томонидан тасдиқланган кўчирма;

д) олий ўқув юртига кириш учун характеристика.

Кириш имтиҳонлари 1 августдан 20 августгача Тошкент политехника институтида ўзбек тилида ўтказилади.

Марказий Олий ўқув юртлари студентлигига қабул қилинганлар жойларда ётоқхона ҳамда стипендия билан таъминланадилар ва ўқишни муваффақиятли тугатгач республикамизда ўз ихтисослари бўйича ишга жойлаштириладилар.

Марказий олий ўқув юртларига юборилганлар институтимизнинг тажрибали педагоглари раҳбарлиги остига уюштирилган тарзда тегишли шаҳарларга жўнатилади.

Институтимизнинг марказий олий юртлари бўйича қабул комиссияси умум-техника факультетининг 1-қават, 17-хонасида жойлашган (Тошкент шаҳри, Навоий, 13).

Тошкент политехника институти орқали Ватанимизнинг олий ўқув юртларига марҳамат.

И. ЛАТИПОВ,
Тошкент политехника институтининг катта ўқитувчиси.

ҲОСИЛГА ҲОСИЛ ҚЎШИБ

УРТА ЧИРЧИҚ районидаги Куйбишев номли колхознинг механизатори Ҳаким Дадажонов ҳосилга-ҳосил қўшилаётган шу кунларда ғайрат кўрсатиб меҳнат қилмоқда. У культивация нормасини ҳар куни ошириб бажараётир. Бу моҳир механизатор хизмат қилаётган бригада аъзолари гектаридан 35 центнердан пахта етиштиришга қарор қилганлар. Суратда: Ҳ. Дадажонов ва у ишлаётган далалар.

А. Абалян фотолари.

ПАХТАКОР ЁШЛАР

ЧИНОЗ районидаги Бобир номли 69-ўрта мактаб ўқувчиларининг ибратли ишлари кўпчиликка яхши маълум. «Қизил Октябрь» колхози, қолаверса районда, ҳатто областда уларнинг номини тез-тез тилга олишади. Мактабнинг юқори синф ўқувчиларини «ёш оқ олтин миришкорлари», деб аташади, ҳурматлашади.

Мактабда алоҳида пахтачилик бригадаси ташкил этилган. Деҳқончиликда кўзи пишган Аҳмад Маҳмудов ана шу ўқувчилар бригадасига бошлиқ. Бригадага колхоздан 40 гектар ер ажратиб берилган. Ун йилдирки, мактаб ўқувчилари ана шу майдонда меҳнат қилиб, деҳқончилик сирларини ва қишлоқ хўжалик техникасини ишлатиш малакаларини пухта ўрганиб келишаяпти.

Ёш пахтакорлар қўлга киритаётган меҳнат муваффақиятлари қувонарли бўляпти. Масалан, ўтган йили улар барча майдонлардан рекорд пахта ҳосили кўтаришди. Ҳар гектар ердан эл хирмонига 38 центнердан ошириб зар тўкилди. Бу йил ёшларнинг ҳиммати янада баланд. «Ҳар гектар майдондан камида 40 центнердан «оқ олтин» хирмони кўтарамиз» деган ваъдалари бор. Ҳа, далада иш ваъдага яраша намунали боряпти.

...Кенг дала. Пахтазордан эсаётган муздек майин шабада далаларнинг ширин-ширин тароватини опичлаб келиб, димоқларга уфуради. Денгиздек чайқалиб турган ям-яшил пахтазорларда ҳозир айни гул фасли.

Ёшлар бригадаси далаларига синчковлик билан назар соламиз. Ғўза туплари бирам дуркун, эгат оралаган кишининг расмана бағрига уриб туради. Пайкал ёқалаб шўх-шўх гурунглашиб келаётган бир тўда ёшларни кўриб тўхтадик. Ҳамроҳим уларга ишорат қилиб, «ёш пахтакорларимиз келишяпти» деб қўйди.

Ёшлар билан суҳбатимиз тезда қовушиб кетди.

— Ғўзаларингизни авжига қараганда бу йил ҳосилингиз чакки бўлмайдиганга ўхшайди?! —гап ташладим ёшларга.

— Бўлмасамчи,— дарров гапни илиб олди юзлари офтобда қорайган, жуссадор бир ўсмир,— ҳозирдаёқ ҳосилимизнинг баракаси кўзга яққол ташланиб қолди. Ҳар туп ғўзада олти-еттитадан гул, икки-учтадан кўсак санайсиз.

Кейин билсам бу ўсмир бригада механизатори Қурбон Жумадуллаев экан.

— Ҳосил тўплаш ойи қандай боряпти?— сўрадим бригада бошлиғидан.

— Ҳозир ғўзалар айни сув талаб пайт,— гап бошлади Аҳмад Маҳмудов.— Шу кеча-кундузда ниҳолларни қондириб суғоришга алоҳида эътибор беряпмиз. Баъзи ерларнинг ғўзаси ҳозир учинчи марта сув ичяпти. Экинимизга тўрт маротаба сифатли ишлов бердик, ўғитладик.

Умуман олганда ёш пахтакорларимиз ғайрат билан унумли меҳнат қилишаяпти, сўзида давом этади бригада бошлиғи. Юлдуз Очилова, Лола Бекмуродова, Ғулом Зокиров, Қурбон Худойбердиев, Азамат Сулаймонова, Раъно Маҳмудова, Ҳикоят Фатулова ва бошқалар далада чинакам миришкорлардек намуна кўрсатиб ишлашяпти.

Мактаб пахтачилик бригадаси аъзолари чиндан ҳам меҳнатсевар ёшлар. Уларнинг мактабда аъло ва яхши баҳоларга ўқиши билан бирга, далаларда ота-оналари каби тер тўкиб меҳнат қилиб, пахтакор деган шарафли номни астойдил эъзозлаётганликларидан киши беҳад қувонади, уларга минг бор тасанно айтади.

Н. ҲИКМАТУЛЛАЕВ.

Дунё хабарлари

МАМЛАКАТЛАР
ОДАМЛАР
ВОҚЕАЛАР

ЮКСАК БАҲО

СОФИЯ, 17 июль. (ТАСС). БКП Марказий Комитетининг Сиёсий Бюроси, БХР давлат кенгаши ва БХР Министрлар Совети БКП Марказий Комитетининг биринчи секретари, БХР давлат кенгашининг раиси Т. Живковнинг расмий дўстлик визити билан Болгарияда меҳмон бўлган КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг раиси Н. В. Подгорний билан ўтказган учрашувлари ва музокаралари тўғрисидаги ахборотни тингладилар.

Шу муносабат билан эълон қилинган информацион билдиришда бундай дейилади: БКП Марказий Комитетининг Сиёсий Бюроси, БХР давлат кенгаши ва БХР Министрлар Совети Т. Живков ва Н. В. Подгорний ўртоқлар ўртасида олиб борилган музокараларнинг натижаларини юқори баҳолайдилар.

Уртоқ Н. В. Подгорнийнинг Болгария Халқ Республикасига визити анъанавий ва яшнаб бораётган Болгар-Совет дўстлиги, Болгария халқ республикаси билан Совет Иттифоқи ўртасидаги ҳар томонлама муносабатлар доимо ривожланиб ва чуқурлашиб бораётганлигининг янги кўриниши бўлди, деб таъкидланади билдиришда. Визит икки қардош мамлакат раҳбарлари ўртасидаги мунтазам алоқалар, шахсий учрашувларнинг катта роли ва аҳамияти борлигини тасдиқлайди, барча масалалар юзасидан ўзаро ишонч, ўртоқларча ростгўйлик, тўла қардошларча ҳамкорлик ва бирликдан далолат беради.

БКП Марказий Комитетининг Сиёсий Бюроси, БХР давлат кенгаши ва БХР Министрлар Совети Болгар-Совет дўстлигини кенгайтириш ва чуқурлаштиришга, БХР билан Совет Иттифоқи ўртасидаги ҳар томонлама ҳамкорликни, яқинликни ривожлантиришга, марксизм-ленинизм ва социалистик интернационализм принциплари асосида социалистик ҳамдўстлик мамлакатларини янада жипслаштиришга бундан буён ҳам ёрдам бераверади, деб таъкидланади билдиришда.

ТЕЛЕТАИП ЛЕНТАСИДАН

САНТЬЯГО, 17 июль. Чили миллий иқтисодий комитетининг кейинги мажлисида мамлакат экономикаси ва миллий хавфсизлиқ учун ғоят муҳим бўлган бир қанча корхоналарни жамоат секторига ўтказиш тўғрисида қарор қабул қилди. Эгалари ташлаб кетган ёки саботаж ва чайқовчиликда айбланган корхоналарни мусодара қилиш тўғрисида ҳам қарор қабул қилинди.

СОФИЯ, 16 июль. Янги ўқув йилида Болгария йигит-қизларидан 600 дан ортиқ киши ўқиш учун социалистик мамлакатларнинг институтлари ва университетларига боради. Улардан 400 дан ортиқ киши Совет Иттифоқидаги олий ўқув юртларида таълим олади.

МОСКВА КОНГРЕССИ ОЛДИДАН

КАТМАНДУ, 17 июль. (ТАСС). Бу ерда Непал жамоатчилигининг митинги бўлди. Митинг қатнашчилари тинчликсевар кучларнинг Москвада ўтказиладиган конгресси тинчлик йўлидаги халқаро ҳаракатни янада кенгайтириш учун ғоят муҳим эканлигини таъкидладилар.

Митингда Непал турли районларининг вакиллари қатнашди. Бу митингни тинчликни ҳимоя қилиш Непал комитети, Африка-Осиё бирдамлиги Непал комитети ҳамда мамлакатдаги бошқа сиёсий ва жамоат ташкилотлар Москва конгрессига тайёргарлик давомида уюштирди.

Ана шу ташкилотларнинг раҳбарлари — таниқли жамоат ва давлат арбоблари, тинчликни ҳимоя қилиш Непал комитети учинчи миллий конференцияси муносабати билан бу ерга келган чет эл делегацияларининг аъзолари сўзга чиқдилар. Улар Москва конгресси барча эрксевар ҳамда тинчликсевар халқларнинг агрессия ва уруш кучларига қарши, империализм ва янги мустамлакачиликнинг кирдикорларига қарши олиб бораётган кураши учун янги илҳомбахш манба бўлади, деб уқтириб ўтдилар.

Улар конгресс тинчлик ва халқаро хавфсизлик учун энг актив, энг изчил ва қатъий кураш олиб бораётган Совет Иттифоқида ўтказилишидан ғоят мамнун эканликларини ҳам билдирдилар. Митинг қатнашчилари бутун Непал халқини ва мамлакат ҳукуматини Москва конгрессига тайёргарлик кўриш ва унинг муваффақиятли ўтишини таъминлашда кенг иштирок қилишга даъват этдилар.

АФҒОНИСТОНДАГИ ВОҚЕАЛАР

ҚОБУЛ, 18 июль. (ТАСС). 17 июль куни Афғонистоннинг собиқ бош министри Сардор Муҳаммад Довуд Қобул радиоси орқали гапириб, мамлакатдаги монархия режими тугатилганлигини ва Афғонистон Республика, деб эълон қилинганлигини билдирди.

Янги режим давлат бошига келгач, мамлакатда ислоҳотлар ўтказилади. Бу ҳақда халқ кейинроқ хабардор қилинади, деди Довуд.

Афғонистоннинг ташқи сиёсати, деди у, блокларга қўшилмасликка асосланади. Шу сабабли бизнинг мамлакатимиз ҳеч қандай ҳарбий пактга қўшилмайди. Афғонистоннинг ташқи сиёсати миллатнинг орзу-умидларига мувофиқ равишда қурилади ва тинчликни сақлашга ҳамма нарсадан кўпроқ ҳаракат қилади. Дунёдаги ҳамма мамлакатлар билан тинчлик ва дўстлик — Афғонистон сиёсатининг биринчи принципи эканлиги ана шундан келиб чиқади, деди С. Довуд.

Бу сиёсатни ўтказишда катта ёки кичик, узоқ ёки яқин мамлакатларнинг ҳеч бири асло камситилмайди. Афғонистон халқининг истаклари ва орзу-умидларидан келиб чиқувчи бизнинг қатъий қароримиз шундай, деди С. Довуд.

ПАРИЖ, 18 июль. (ТАСС). Бу ерда олинган маълумотларга қараганда, деб хабар қилади Франс Пресс агентлиги, Қобулдаги аҳвол осойишта бўлиб турибди. Қўшинлар пойтахтнинг асосий кўчаларида соқчилик қилмоқдалар. Ҳукумат бинолари олдига танклар қўйилган. Аэропорт ёпилган, уни қўшинлар қўриқлаб турибди. Шаҳарда ҳарбий ҳолат жорий қилинган. Қобул радиоси аҳолига мурожаат қилиб, ҳаммани ўз уйида туришга даъват этди.

РИМ, 18 июль. (ТАСС). Афғонистоннинг Италиядаги элчихонаси ҳозир Афғонистон подшоси Зоҳир Шоҳ Италияда турганлигини, яқинда у Лондондан бу ерга келганлигини тасдиқлади.

Гитлерчи ваҳшийларнинг қўпорувчилик сиёсати туфайли Польша пойтахти Варшава вайрона бўлган эди. Польша эндиликда ҳозирги замон социалистик шаҳарига айланди. Бу ерда буюк революцион ўзгаришлар амалга оширилмоқда, кўплаб маъмурий ва турар жой бинолари қад кўтармоқда: Суратда: Маршалковский кўча-сида янги қад кўтарган савдо маркази.

В. Егоров фотоси.

ЁЗДА СУТНИ СИФАТЛИ САҚЛАНГ

Сутчилик фермаси ходимларининг муҳим вазифаларидан бири ёз ойларида сутни қайта ишлаш корхоналарига топширгунга қадар уни сифатли сақлашни ташкил қилишдан иборатдир. Кейинги йилларда бу соҳада бир мунча тадбирлар амалга оширила бошланди. Сут заводлари ҳар куни эрталаб жуда кўплаб миқдорда серқаймоқ сут олади. Аммо, кун қаттиқ исиганлиги учун баъзан сутнинг нордонлиги бирмунча юқори бўлади.

Бунга йўл қўймаслик учун энг аввало санитария қоидаларига тўлиқ риоя қилиш зарур. Янги соғилган сутни сузгич мосламаларидан пухта ўтказиш, сўнгра уларни совутгич мосламаларига қўйиш керак. Ҳар бир фермада иссиқ сув, дизенфекция препаратлари бўлиши, ҳар бир сут соғувчи тоза сочиқ, идиш ва халат билан тўлиқ таъминлаб турилиши керак.

Сутнинг сифатли бўлишида сигирларни ўз вақтида текшириб туриш, уларда инфекция касалликларининг вужудга келишига йўл қўймаслик ва ветеринария-профилактика ишларини ўз вақтида амалга ошириш зарур. Сигирхоналар санитария талабларига тўлиқ жавоб бериши, ўз вақтида тозалаб турилиши лозим. Шунингдек, ҳар бир сут соғувчи шахсий гигиена қоидаларига риоя қилиши керак.

Сутни ўз вақтида ташиш ҳам муҳим аҳамиятга эга. Сут ташишда махсус жиҳозланган автоцистерналардан фойдаланиш яхши натижа беради. Ҳар бир хўжалик ана шундай автоцистернага эга бўлиши албатта шарт.

Сутнинг кечикиб қабул қилинишига ҳам йўл қўймаслик керак. Бунинг учун сут қабул қилиш пунктлари ва колхоз-совхозлар ўртасида ҳар ойлик график тузиб чиқилади. Сутни контроль қилиш лабораториялари хўжаликларга сутнинг сифатли соғилиши ва қабул пунктларига ўз вақтида олиб келтирилиши учун тегишли тавсиялар бериб туриши керак.

В. ХРИЦКИЙ.

БЕДАДАН УЧ ХИЛ ЕМ

ЧИНОЗ. (УзТАГ). «Чиноз» наслчилик совхоз-техникумдаги Искандар Усмонов ва Иброҳим Турманбеков бригадалари учинчи беда ўримига тушди. Ҳар гектар бедазор 35 центнердан пичан бермоқда. Совхозда икки ўримда ўрта ҳисобда 90 центнердан беда олинди. Деҳқонлар шу мавсумда 1117 гектар бедазорнинг ҳар гектаридан 160 центнердан беда пичани олишга қарор қилишди.

Бу ерда мўл беда ҳосилидан сермаҳсул чорва учун уч хил ем тайёрлашяпти. Бетон траншеяларга пландаги 1800 тонна ўрнига 5200 тонна сенаж бостирилди. Жами қарийб 6 минг тонна — ҳар бир сигирга 5 тоннадан сенаж тайёрлаб қўйилмоқда.

Совхозда чорванинг иккинчи емиши — витаминли ўт уни тайёрлана бошлади. Қуруқ пичан учинчи ем қилиб берилади. Бу ерда икки минг тонна пичан ғарам қилиб қўйилди.

ПОЙТАХТ ИСТИРОҲАТ БОҒЛАРИДА

САЛОМАТЛИК КУНИ

«Ғалаба» паркида саломатлик куни қизиқарли ўтди. Бу ерда республикамиз шифокорларининг сўнгги йилларда қўлга киритган ютуқлари ҳақида ҳикоя қилувчи фото виставка ташкил этилди. Ранг-баранг суратларда Семашко номидаги клиника касалхонасининг фаолияти акс эттирилган. Виставка қатнашчилари ўзларининг кўп йиллик меҳнат фаолиятларини халқимиз саломатлигига бахш этган шифокорларнинг портретлари, улар томонидан амалга оширилаётган тадбирлар ҳақидаги фото суратлар катта қизиқиш уйғотди.

Шу куни Киров районидаги поликлиника ва касалхоналарда ишлаётган врач ва ҳамширалар дам олувчилар меҳмони бўлишди. Улар тўпланганлар даврасида ранг-баранг лекция ва суҳбатлар билан чиқиб, кўпчиликни қизиқтирган саволларга қониқарли жавоб бердилар. Оқшом тушиши билан бадиий ҳаваскорлик қатнашчилари иштирокида концерт қўйиб берилди.

ЎРНАК ОЛСА АРЗИЙДИ

Тельман номли истироҳат боғи ҳақли равишда пойтахтимизнинг энг етакчи ва намунали дам олиш оромгоҳларидан ҳисобланади. Ўтган йили СССР маданият министрлигининг фахрий китобига иттифоқимизнинг энг яхши истироҳат боғлари қаторида ёзиб қўйилганди. Бу ерда коллектив равишда дам олиш яхши йўлга қўйилган. Шанба ва якшанба кунлари бу ерга Куйбишев районидаги корхона ва ташкилот ишчи-хизматчилари таклиф қилинади.

Ўтган якшанбада тажриба-экспериментал заводи ишчиларининг дам олиш куни қизиқарли ўтди. Кинолекторияда илмий-оммабоп фильмлар намойиш қилинди. Ўқув залида эса Туркистонда Совет ҳокимиятини ўрнатиш учун жонларини фидо этган революционерлар ҳақида ҳикоя қилувчи виставка ташкил этилди. Боғ маъмурияти Чирчиқдаги кўплаб завод ва комбинат коллективлари билан узвий алоқа боғлаган. Яқин келажакда Чирчиқ электрохимия комбинати ишчи-хизматчилари бу ерга ташриф буюришади. Меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш кенг пропаганда қилинмоқда. «Ишчи қадри ҳақида», «Беш йилликка бизнинг ютуқларимиз», «Ҳар бир дақиқадан унумли фойдаланинг» мавзуида қизиқарли суҳбат ва лекциялар ўтказилмоқда.

МАРҲАМАТ ҚИЛИНГ

«Ўзбекистон комсомоли 40 йиллиги» истироҳат боғининг ишчан ва тадбиркор маъмурият аъзолари меҳнаткашларнинг мириқиб дам олиб, ҳордиқ чиқаришлари учун қулай шароит яратиб беришмоқда.

Боғда ўнга яқин лекторийлар ишлаб турибди. Айниқса, ота-оналар лекторийсида қизиқарли лекция ва суҳбатлар ўтказилмоқда. Кўзга кўринган спорт мастерлари, таниқли шахматчилар дам олувчилар даврасида мусобақалар ўтказиб туришади. Бу ерда саломатлик тўгараги ишлаб турибди. Шанба ва якшанба кунлари пойтахтимизнинг бадиий ҳаваскор тўгараги қатнашчилари ранг-баранг программаларда концертлар қўйиб беришмоқда.

А. УСМОНОВ.

ҚИШЛОҒИМИЗДА ЯШАБ, МЕҲНАТ ҚИЛАМИЗ

Чиноз навқирон район. Лекин, унинг ишлаб чиқаришдаги салмоғи қўшни районлардан қолишмайди. Районда пахтачилик ва қишлоқ хўжаликнинг бошқа экинларидан мўл ҳосил олиш, чорвачиликни ривожлантиришда катта ишлар қилинмоқда. Ҳар бир соҳанинг меҳнатсевар, қаҳрамон кишилари бор. Улар хужалик экономикасини мустаҳкамлашда, қишлоқларни гуллаб-яшнатишда муносиб ҳисса қўшиб, кўпчиликнинг иззат ва ҳурматига сазовор бўлмоқдалар.

Ҳар гектар ердан 40—50 центнердан пахта етиштириб, донг таратаётган азамат пахта устозларини Чиноздан кўплаб топиш мумкин. Улар ўзлари яшаб, билим олиб, вояга етган колхоз ва совхозларда ҳозир ҳам меҳнат намуналарини кўрсатмоқдалар. Маҳаллий партия, хўжалик, совет ташкилотлари далада ишлаётган кишиларнинг билим олишлари учун барча шарт ва шароитларни яратиб бермоқдалар. Эндиликда кечаги оддий колхозчи тажрибали шофер, механизатор бўлиб меҳнат қиляпти. Қишлоқларда кечки мактаблар ишлаб турибди. Ўрта маълумот олиш учун қўшимча равишда мактаблар қуриляпти. Карл Маркс номли, Энгельс номли, Собир Раҳимов номли, Оҳунбобоев номли ва бошқа кўпгина колхозлардаги мактабларнинг синфхоналари қайтадан қурилди. Қўшимча синфлар битказилиб, ишга туширилди.

Районда 21 ўрта мактаб бор. Уларда 1267 йигит-қиз ўқиб, ўтган йили 10-11 синфларни муваффақиятли битириб чиқдилар. Бу йил эса юқори синфларни битирувчилар 100 кишига кўпайди. Ўтган йили 71 ўқувчи мақтов қоғози ва 6 ўқувчи олтин медал билан мактабларни битирган бўлса, бу йил эса 10 ўқувчи олтин медал, 92 ўқувчи эса мақтов қоғозини олишга муваффақ бўлдилар. Шуниси қувончлики, райондаги кўпгина мактабларда назарий билимлар ишлаб чиқаришга узвий боғланган ҳолда олиб боряпти. Шу сабабли, ўқувчиларнинг билимлари пухта бўляпти. Ўтган йили ўрта мактабларни битириб, чиққан ўқувчилардан 15 процентга яқини олий ўқув юртларига, 25 процент эса махсус таълим билим юртларига ўқишга кирдилар. Қолганлари эса ўзлари туғилиб ўсган колхоз, совхозларда қолиб, ишляптилар. Кўп ўқувчи ёшлар шаҳар корхоналарига ва ташкилатларга кириб ишлаб, ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда сиртдан туриб ўз билимларини оширмоқдалар.

Яқинда Чиноз шаҳридаги Усмон Юсупов номли маданият ва истироҳат боғида 10 синфни битирувчиларнинг слёти бўлиб ўтди. Слётда атоқли пахта усталари, колхоз, совхозларнинг раҳбарлари ҳам иштирок этдилар. Район комсомол комитетининг биринчи секретари Т. Йўлдошев, ёшларнинг ажойиб меҳнат ғалабалари ҳақида слёт қатнашчиларини хабардор қилди. СССР Олий Советининг депутати, Киров номли колхознинг бригада бошлиғи Турсуной Охунова ўз сўзида ёшларни касб танлашга даъват этди. Район халқ маорифи бўлимининг мудири Ҳамдам Набиев, «Қизил октябрь» колхозидаги, шунингдек Оҳунбобоев номли колхоздаги мактаб ўқувчиларининг пахтачиликни ривожлантиришдаги олиб бораётган ишларини гапириб берди. Минбарга бирин-кетин олтин медаллик ўқувчилар чиқишди. Зуҳра Саъдуллаева, Эътибор Жўрахонова, Карима Шоропова. Улар ўз сўзларида колхоз далаларида, чорвачилик фермаларида ишлаб, ота-оналарига яқиндан ёрдам берган ҳолда сиртдан туриб олий ўқув юртларига кириб ўқияжакларини айтдилар.

Слёт қатнашчилари мактаб ўқувчиларига қарата мурожаат қабул қилиб, уларни ўзлари яшаётган қишлоқда туриб меҳнат қилишга, турли касбларни ўрганишга даъват қилдилар.

СУРАТДА: машҳур механизатор Турсуной Охунова ўқувчилар орасида.

А. АБАЛЯН фотоси.

Реклама ва эълонлар

ТВ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.30 — МОСКВА. 18.30—ТОШКЕНТ. 18.35 — Мультфильм .18.45 — «Ёшлик» студияси кўрсатади. 19.15—«Ахборот». 19.30 — Ўн минут музика. 19.40 — Оламда нима гап? 20.10 — «Ахборот». 20.30 — Ёш ижрочилар концерти. 21.30 — «ВАҚТ». 22.00 — Биз лар Ленин ва партия ишига содиқмиз. Ёшларнинг тантанали манифестацияси. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 10.55 — ТОШКЕНТ. 11.00 — Қувноқ пионер ёзи. 11.40 — Қилич ва қалқон (бадиий фильмининг 2-серияси). 18.30 — МОСКВА. Ойимқиз ва безори (Телефильм-балет). 19.40 — Эшкак эшиш бўйича СССР чемпионати.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 19/VII да **Парвоз,** 20/VII да **Алишер Навоий.**

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Тошдаги достон (2 серия) — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Эрамиздан миллион йил илгари — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (тоқ соатларда, кундуз ва кечқурун).

Қора шаҳзода — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «ВОСТОК» (жуфт соатларда), «СПУТНИК» (11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 21.00), «ЧАЙКА» (11.00, 13.00, 18.15).

Текумзе — НАВОИЙ номли (10.30, 22.00).

Ҳалқа — ҲАМЗА номли (тоқ соатларда, кундуз ва кечқурун).

Зулмат ичра юлдуз — «КЎКЧА» (тоқ соатларда, кундуз ва кечқурун).

Мангу севги (2 серия) — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Умидимиз денгизи — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда), «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Анжелика ва қирол (2 серия) — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (21.30), «ЧАЙКА» (15.00, 20.30), «СПУТНИК» (17.00, 18.00, 20.00).

ЁЗГИ БИНОДА

Ови юриб дови юрмаганлар — «РАКЕТА».

Онтарио бўйидаги саргузаштлар; Прерия — КИРОВ номли.

Қора шаҳзода — «ФЕСТИВАЛЬ».

Умидимиз денгизи — «ХИВА».

Лорд Байрон Жонснинг озод қилиниши — ТЕЛЬМАН номли.

БЕРУНИЙ ХИЁБОНИ

Республикамиз пойтахтининг кенжа Собир Раҳимов районида буюк олим Беруний туғилган кунининг 1000 йиллигига катта тайёргарлик кўрилмоқда.

— Биз учун юбилей тараддуди, — дейди район бош архитектори В. Ф. Рогожин, — шу кунлардаги энг актуал масалалардан бирига айланди. Биз Беруний номини абадийлаштириш мақсадида қайта реконструкция қилинаётган, Беруний кўчасидаги 5-квартал бекети қаршисида «Гордорстрой» трестига қарашли 1-РСУ ишчилари томонидан қурилаётган янги хиёбонни Абу Райҳон Беруний номи билан атадик. Хиёбоннинг энг хушманзара жойларидан бирига Берунийнинг олти метр баландликдаги катта ҳайкали ўрнатилади ва унинг атрофи турфа гуллар билан безатилади. Хиёбон 25 августгача қурилиб битказилиб, кўкаламзорлаштирилади.

Беруний хиёбонининг келажаги ҳақида суҳбатдошимиз яна қуйидагиларни айтди:

Беруний хиёбони қурилиши юбилейдан кейин ҳам давом эттирилади. Хиёбоннинг янги қуриб битказилган Беруний номли мактаб томонига шу йилнинг охирларидан бошлаб, биринчи қавати магазин, юқори қаватлари турар-жой бўлган тўққиз қаватли бино қурилиши бошланади. Унинг ёнига эса катта кинотеатр биноси, кинотеатр биноси олдига эса бассейн қурилади. Кинотеатр биносининг генерал Узоқов кўчаси томонида кўп қаватли меҳмонхона ва ресторан биноси қад кўтаради.

Шунингдек, ҳозирги озиқ-овқат магазини ўрнига ҳам ниҳоятда гўзал кўп қаватли бино қурилади. Беруний хиёбони келажакда пойтахтимизнинг сўлим ва хушманзара жойларидан бирига айланади.

М. КАЛОНХОНОВ.

Пойтахтимиздаги соғлиқни сақлаш илмий-текшириш институтларини лойиҳалаш Давлат институти «ГипроНИИздрав» учун янги бино бунёд этмоқда.

Суратда: институтнинг янги биноси.

СТУДЕНТЛАР ҲИММАТИ

Ёзнинг шу долзарб кунларида ҳамма ерда сабзавот ва мева ғарқ пишиб етилган. Қишлоқлардан шаҳар меҳнаткашлари учун тобора кўпроқ ёзнинг ноз-неъматлари келиб турибди. Ўз навбатида шаҳарликлар ҳам мева ва сабзавот маҳсулотларини ўз вақтида тез ва сифатли йиғиштириб олишда қишлоқ аҳолисига ёрдам бермоқда.

Имтиҳонларни муваффақиятли якунлаган Тошкент давлат 2-индустриал педагогика техникуми студентлари ёзги меҳнат семестрини район хўжаликларида, меҳнаткаш деҳқонларга ёрдам бериш билан ўтказишга қарор қилган эдилар. Ҳозир билим юртининг 100 дан ортиқ студенти Орджоникидзе район «Дўрмон» совхози боғдорчилик ва сабзавотчилик далаларида зўр ғайрат билан меҳнат қилмоқдалар.

Студентлардан Ч. Лутфуллаев, Р. Игнатуллаев, О. Исроилов кабилар кунлик нормаларини 1,5—2 баравар қилиб бажаришмоқда.

Студентларнинг унумли меҳнат қилиши, яхши ҳордиқ чиқаришлари учун совхоз маъмурияти барча шарт-шароитларни яратиб берган.

А. ЗОҲИДОВ.

СПОРТ

ПЕШҚАДАМЛАР САФИДА

Фрунзе шаҳрида шахмат бўйича эркаклар ўртасида мамлакат XXXXI чемпионатининг ярим финал мусобақалари давом этяпти. Мусобақа низомига кўра биринчи ўринни эгаллаган шахматчи олий лигада қатнашиш ҳуқуқига эга бўлади. 2—5- ўринларни эгаллаган спортчилар СССР биринчилигининг биринчи лигасида беллашиш ҳуқуқини қўлга киритишади.

Мусобақада кучли гроссмейстерлар қатори ёш қобилиятли шахматчилар ҳам қатнашмоқда. Ўзбекистон спорт шарафини ҳимоя қилаётган республика чемпиони Л. Маслов дастлабки босқичдаёқ пешқадамлар сафидан жой олишга муваффақ бўлди. У москвалик спорт мастери Куинджи ва қирғизистонлик мастерликка номзод Маматовларни енгиб, ригалик гроссмейстер Гипслис ва ленинградлик халқаро мастер Оснос билан бўлган ўйинларни дуранг қилди.

Беш турдан кейин тўрт имкониятдан 3,5 очко тўплаган Оснос ва беш имкониятдан 3,5 очко олган Л. Масловлар пешқадамлик қилишмоқда.

ЯРИМ ФИНАЛЧИЛАР АНИҚЛАНДИ

Футбол бўйича физкультура коллективлари ўртасида Ўзбекистон кубоги учун беллашаётган саккиз команданинг яна тўрттаси биллур соврин ўйинларида қатнашиш ҳуқуқидан маҳрум бўлди. Гулистоннинг «Мотор» командаси Термез студентларини йирик ҳисобда мағлубиятга учратди. 0:8 ҳисобида енгилган Термез студентлари такрор ўйинда мағлубият ўчини олишга умидлари етмагач, иккинчи учрашувни ўтказишдан бош тортдилар. Олмалиқнинг «Металлург» футболчилари Наманганда «Буревестник» билан учрашиб, 2:0 ҳисобида устун келишди. Бу командаларнинг иккинчи учрашуви ҳам «Металлург» фойдасига 5:1 ҳисобида тугади. Чирчиқ билан Марғилон, Фарғона билан Самарқанд командалари баҳсида Чирчиқ ва Фарғона вакиллари бир хил — 2:0 ҳисобида устун келишди. Иккинчи учрашув натижаларига кўра Марғилон ва Самарқанд футболчилари устун келиб ярим финалга чиқишди. Шундай қилиб, ярим финалда қатнашадиган командалар аниқланди. «Мотор» (Гулистон) билан «Меҳнат» (Марғилон), «Строитель» (Самарқанд) билан «Металлург» (Олмалиқ) ярим финалда беллашади.

11-ШАҲАР ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1973-74 ўқув йилига
ЁШЛАРНИ
ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти қуйидаги мутахассисликлар бўйича юқори малакали мутахассислар тайёрлайди: тақсимот қурилмалари бўйича электромонтёр, электрослесарь, заргар, куч ва ёритиш қурилмалари бўйича электромонтёр, маиший ва хўжалик асбобларини тузатиш бўйича электрослесарь, радиотелевизор аппаратларини тузатиш ва хизмат кўрсатиш бўйича радиомеханик.

8-10 синф ҳажмида маълумоти бўлган 15 ва ундан катта ёшдаги йигит ва қизлар қабул қилинади.

Ўқиш муддати — бир ва икки йил.

Машғулотлар — 1 сентябрдан бошланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Физкультурная кўчаси, 8-уй.

Октябрь район Ошхоналар трестининг дирекцияси, партия ва касаба союз ташкилотлари «Россия» ресторанининг директори Л. Исматовга ўғли

Бахтиёр ИСМАТОВнинг

бевақт вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этадилар.

ҚУЛАГАН ДЕВОР

ҲОВЛИ ОЛМА, ҚЎШНИ ОЛ.
Халқ мақоли.

Профессор Қултоевнинг устидан шикоят тушди. Институт ректори ўз устозини ийманибгина чақиртирди.

— Расмиятчилик экан, шикоятни ҳал қилиб қўйсак.

Қултоев ҳайрон. Ректор хатни узатди.

«Профессор Қултоев ўтган йили узунлиги ўттиз метр келадиган уч пахса деворимни буздирди. Деворнинг лойини отам раҳматлик қориб, онам раҳматлик узатиб турган эди. Деворда отам билан онамнинг қўл изи бўлиб, онамнинг довуччага боши қоронғилигида отам ўша деворга ўтириб олиб қўшнининг ўригидан думбул-думбулини узиб берар экан. Илтимос, Қултоев худди ўша деворнинг тупроғидан қайта қуриб берсин. Профессорлиги ўзига. Акс ҳолда... Имзо».

— Тупроқ қолганмиди? — ташвиш билан сўради ректор.

— Тўй куни бир неча юк машинасига орттириб шаҳар чеккасига чиқариб ташлаганмиз. Деворингни пишиқ ғиштдан қурдириб берай десам кўнмайди. Пулини берсам унамайди. Ўша тупроқни топасан, дейди.

Ҳаммасига ўша тўй сабаб. Қултоев воқеанинг бошидан ҳикоя қила бошлади.

— Секцияда тинчгина яшардик. Келинингиз, қачонгача еттинчи қаватда яшаймиз, ўтлик-шудликкина чиқмадингиз. Анови пивочи иккинчи қаватда, манави таксичи биринчи қаватда яшайди. Ўшалача ҳам бўлмадингиз, деб холи-жонимга қўймади.

Умидли дунё дегандай ҳовли сотиб олдик. Кўп ўтмай қизчамиз бўйига етди. Куёвнинг ота-оналари ҳам энтикkan одамлар экан, фалон куни тўй деб икки оёғни бир этикка тиқиб туриб олди. Хотинга маошни олиб бераверибмиз-у, нима қиляпсан деб сўрамабмиз. Қизингга у-бу йиққанмисан, десам, сизнинг маошингиздан орттириб бўлармиди, бир марта курортга бориб келсангиз тамом-вассалом деб туриб олди. Косадан гарнитургача кўчадан олишга тўғри келди. Оғайниларнинг кўпидан қарз кўтардик.

Кечқурун Ҳурматали экспресс лақабли бир киши ёнида ҳамроҳлари билан кириб келди. (Ҳурматали бетўхтов гапиргани учун «Экспресс» деб лақаб қўйишган эди).

— Агар тўйни бемаслаҳат ўтказсангиз маҳалладан биронта одам кирмайди. Ҳозир одамлар қорин тўйғазишга эмас, ҳурматдан боради. Нима кўп — тўй кўп, деди.

Чўчиб тушдим. Наҳотки, биронта одам кирмаса.

— Тўйга қанча одам келади? — сўради «Экспресс» яна. — Идорадагилар, қуни-қўшни, қариндош-уруғ. Юзтача.

— Э, қимсан профессор Нуртой бўлсангиз. Ким айтади сизни одам таниган деб. Эрталаб етти маҳаллага ош берасиз. — Етти варақ рўйхат узатди у. — Мана шулар номма-ном айтилиши керак. Маҳалланинг обрўси.

— Аввало бу қиз тўйи. Кейин менинг умрим лабораторияда ўтган. Сиз айтган одамларнинг биронтасини танимасам.

ҲАЖВИЯ

— Элнинг удуми бу домла, элнинг удуми. Юртнинг ошини егансиз.

— Куёв жўралар қанча бўлади.

— Қиркта.

— Тавба, сиз ахир бева хотинни эрга бераётганингиз йўқ-ку. Карсиллаган бодрингдай, лўччай шафтолидай қизингизни узатяпсиз. Тўрт юзта одам келади деяверинг.

— Дўппидек ҳовлига қандай сиғади улар.

— Қўшнининг деворини бузамиз. Ўзиям битта-яримтани босиб қолай деб турибди.

Девор бузиладиган бўлди.

— Қани домла тўрт сўм чўзинг-чи. Хамир учидан патир қилайлик.

Яримта келтирилди. Шунга яраша қовурдоқ. Ҳуллас ўша куни маҳаллада кимнинг қўли бўш бўлиб, ароқ билан томоғини ҳўллагиси келса, қуллуқ бўлсинга кираверди. Тўрт сўмликдан унта кетди.

Чиқимнинг каттаси ҳали буёқда экан. Саккизта одамга илтимос қилиб ваъда қилинган мебелнинг устига икки юз сўм ширинкома бериб келтирилди. Гиламга ҳам. Қолган нарсаларнинг ҳам устида чўтали бор. Куёв туранинг ўлиб кетган бувисигача, арвоҳ ҳурмати, сарпо қилинди. Тонгдан нон ёпилди. Ҳар қопи йигирма беш сўмдан нонвойга тўланди. Сарпо ҳам қўйилди. Куёвлардан илгари чоллар келди. Йигирмата чопон кийдирилди. Тўқлик устига шўхлик. Ароқ устига ароқ, коньяк устига коньяк. Қарасам куёв бола ҳам ичяптилар.

Раққоса қиз пилдираб келиб қолди. Ана муқому мана муқом. Уялганимдан ўн сўмни биров кўриб, биров кўрмай қўяқолсин деб енг учида узатгандим, эридан аразлагандай қилиқ қилди. Ёнимда турган пивочи қўшним, «домла, кейин берарсиз» деб битта юз сўмликни менга узатди. Уялганимдан қистирдим.

Ҳамма маст-аласт тарқади. Таниш-нотаниш хотинлар бошарамдан ўпиб қолишди. Қизғинам илиги қоқилган суякдай қилиб бизни шилиб кетди. Кейин чоллар. Яна нима балолар. Ҳуллас, ўттиз йил игна билан қудуқ қазиб ёзган китобларимнинг гонорари тўйдаги қарзни узишга кетди. Кўчада сурнай овозини эшитсам юрагим зирқирайдиган бўлиб қолди. Ҳаммасиям майлия, қулаган девор куйдирди. Икки йилдан бери аризабозлик.

— Кўчасиз, домла. Шармандага шаҳар кенг. Қўшнингиз орқа этагини юзига тортиб юраверади. Ёзаверади. Андишали одамга қийин. Сиз андиша қиласиз. Бу қўшнидан фақат кўчиб қутилмасангиз...

— Қаерга ҳам кўчардим?

— Институт коттеджлар қурган.

Домла ноилож рози бўлди. Ҳовли арзон-гаров сотилди.

Зариф МУҲАММАДЖОНОВ.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри.

Индекс 64633.

В.1779. Р-04266.